

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Siedlcach**

**INFORMACJA O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU
W 2019 ROKU**

**SIEDLCE
MAJ 2020 ROK**

Spis treści

1. Spis treści.....	2
2. Dane demograficzne.....	3
3. Dane liczbowe z kontroli, decyzji i mandatów i inne.....	4
4. Bezpieczeństwo sanitarne świadczonych usług medycznych.....	5
5. Sytuacja w zakresie wybranych chorób zakaźnych i zakażeń	7
5.1 Zestawienie zbiorcze zachorowań i zapadalności (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu w latach 2015-2019.....	14
6. Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych	15
6.1 Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku Mz-54 za 2019 r. przeciwko wybranym chorobom zakaźnym.....	17
7. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Bezpieczeństwa Żywności.....	19
8. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Komunalnej.....	23
9. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Higieny Pracy.....	27
10. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo-wychowawczych	34
11. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	38
12. Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	40

Terytorialny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach obejmuje teren 1 635 km² zamieszkałych przez 159 490 osób, w tym:

- powiat grodzki tj. miasto Siedlce o powierzchni 32 km² zamieszkałe przez 77 653 mieszkańców,
- powiat ziemski siedlecki obejmujący 13 gmin (Domanice, Kotuń, Korczew, Mordy, Mokobody, Przesmyki, Paprotnia, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn) o powierzchni 1 603 km² zamieszkały przez 81 837 mieszkańców.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach w 2019 roku przeprowadzili ogółem 2 324 kontrole stanu sanitarnego obiektów, wystawili 1 002 decyzje, nałożyli 53 mandaty karne na kwotę 9 900,-zł. oraz grzywien 8 na kwotę 82 000,-zł .

Dane z powiatu siedleckiego za 2019 r. (ziemskiego i grodzkiego)

Komórka organizacyjna	Liczba nadzorowanych obiektów	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek*, wykonanych badań**	Liczba decyzji		Liczba nałożonych mandatów	Liczba nałożonych grzywnien
				wydanych	w tym unieruchomienia	kwota	kwota
Sekcja Epidemiologii	351	742	x 5 206	20	x	x	x
						x	x
Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	2153	591	593 6263	779	7	52	4
						9 600,-	2 000,-
Sekcja Higieny Komunalnej	461	666	231 2 198	69	x	1	x
						300,-	x
Sekcja Higieny Pracy	523	198	110 52	128	x	x	4
						x	80 000,-
Stanowisko pracy Higieny Dzieci i Młodzieży	176	127	x 75	6	x	x	x
						x	x
Razem	3 664	2 324	934 13 794	1 002	7	53	8
						9 900,-	82 000,-

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2019 rok z zakresu Epidemiologii: świadczonych usług medycznych, ocena sytuacji epidemiologicznej oraz wykonawstwo szczepień ochronnych

Sekcja Epidemiologii w zakresie nadzoru higieny lecznictwa na terenie powiatu ziemskiego w 2019 r. sprawowała nadzór w **47** podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w następujących w kategoriach:

W 2019 r. uruchomiono nowy obiekt Stację Zespołu Wyjazdowego Ratownictwa Medycznego w Mokobodach oraz 1 nowy gabinet stomatologiczny.

W obiektach SP ZOZ Siedlce, zgodnie z obowiązującymi przepisami nadzór sanitarno-higieniczny sprawowany jest przez PWIS w Warszawie.

W 2019 r. łącznie przeprowadzono **21** kontroli w 20 różnych obiektach będących w kategorii podmiotów leczniczych, w tym 8 w prywatnych gabinetach (6 stomatologicznych i 1 ginekologicznym), 12 w zakładach lecznictwa ambulatoryjnego, 1 w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

Kontrole prowadzono w zakresie oceny warunków sanitarno-higienicznych oraz działań w obszarze zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów i personelu podczas udzielania świadczeń zdrowotnych, a w szczególności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanki ludzkiej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzano drobne uchybienia natury bieżącej oraz związane z prowadzeniem dokumentacji z obszaru działań zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym w odniesieniu do rodzaju wykonywanych świadczeń zdrowotnych. Podczas kontroli sprawdzano wykonanie zaleceń wydanych podczas poprzednich kontroli, w wyniku których stwierdzano ich realizację, w części podmioty lecznicze składały dodatkowo pisemną informację dotyczącą wykonania zaleceń.

W 2019 r. na podstawie przeprowadzonych kontroli nie wystawiono żadnych decyzji administracyjnych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W przypadku 1 gabinetu stomatologicznego uwagi co do warunków technicznych zostały opisane w protokole z wskazaniem terminu realizacji, po czym podczas rekontroli potwierdzono ich usunięcie.

Do najważniejszych zagadnień podlegających nadzorowi należały:

1. Przestrzeganie prawidłowości procesów sterylizacji wyrobów medycznych

Podmioty lecznicze udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie stomatologii z użyciem narzędzi wielorazowego użycia posiadają na wyposażeniu urządzenia do sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu (autoklawy). Łącznie w placówkach na terenie powiatu siedleckiego użytkowanych jest **20 autoklawów** (10 w gabinetach prywatnych oraz 10 w zakładach leczniczych o profilu stomatologicznym), przy czym od poprzedniego roku przybyły 2 urządzenia.

Większość autoklawów posiada rejestry parametrów fizycznych prowadzonych procesów sterylizacji w formie wydruków papierowych lub w systemie elektronicznym.

Wykorzystywane urządzenia sterylizujące poddawane są okresowym przeglądom technicznym, użytkownicy prowadzą okresowe kontrole procesów sterylizacji z użyciem wskaźników biologicznych i kontrolę każdego cyklu wskaźnikami chemicznymi typu IV oraz

wyższych typów, tj. V i VI, które reagują na wszystkie zmienne parametrów fizycznych procesu. Sukcesywnie, na skutek wydawanych zaleceń pokontrolnych wprowadzane są do stosowania wskaźniki wyższego typu.

Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień podczas procesów sterylizacji narzędzi.

2. Przestrzeganie zasad przeprowadzania dezynfekcji chemicznej.

W placówkach leczniczych stosowane są metody dezynfekcji głównie manualne, w części placówek o profilu stomatologicznym stosowane są dodatkowo myjki ultradźwiękowe jako dodatkowy etap mycia i/lub dezynfekcji narzędzi.

W większości placówek leczniczych stwierdzano prawidłowy dobór preparatów dezynfekcyjnych do poszczególnych kategorii powierzchni i wyrobów medycznych. Przygotowywanie roztworów i ich użytkowanie przeprowadzano wg opracowanych procedur i instrukcji zgodnych z instrukcją producenta i kartami charakterystyki, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentów i personelu.

Zastrzeżenia z zakresu dezynfekcji dotyczyły przestrzegania czasów dezynfekcji metodą zanurzeniową narzędzi (przedłużanie czasu) oraz nadużywania preparatów stosowanych techniką spryskiwania i rozpylania.

3. Prowadzenie działań potwierdzonych dokumentacją z obszaru zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym wynikającym z przepisów prawa.

W podmiotach leczniczych, które prowadzą działalność leczniczą o profilach zabiegowych obowiązują procedury, standardy, instrukcje opracowane przez świadczeniodawców w odniesieniu do warunków i rodzaju udzielanych świadczeń zdrowotnych, wdrożone i nadzorowane poprzez prowadzenie udokumentowanych kontroli wewnętrznych.

Ocena dokumentów stanowi ważny aspekt kontroli sanitarnej, ponieważ procedury definiują i określają szczegółowe schematy postępowania, stanowią wytyczne dla personelu podczas wykonywania procedur medycznych i innych czynności związanych z funkcjonowaniem zakładu leczniczego w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Wszystkie kontrolowane obiekty posiadały przedmiotowe dokumenty, w odniesieniu do lat wcześniejszych stwierdza się dalszą poprawę w zakresie formy i treści, ich aktualizacji w oparciu o aktualny stan wiedzy medycznej, przepisy prawa, normy i wytyczne.

Kontrole wewnętrzne prowadzono z wymaganą częstotliwością, tj. w odstępach 6-miesięcznych, w zakresie oceny jakości wdrożenia i przestrzegania obowiązujących procedur, m.in. przestrzegania procedur higieny rąk, dekontaminacji powierzchni i wyrobów medycznych, utrzymania czystości, postępowania z odpadami medycznymi oraz aktualizacji dokumentów w oparciu o aktualny stan wiedzy medycznej, wytyczne, przepisy prawne.

Uwagi stwierdzane podczas bieżących kontroli dotyczyły uszczegółowienia lub rozszerzenia zapisów trybu postępowania w procedurach, dostosowania zapisów do warunków i zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, a także pojawiających się zmian w przepisach prawnych.

4. Gospodarka odpadami medycznymi.

W kontrolowanych jednostkach wytwarzane odpady medyczne w poszczególnych kategoriach gromadzono selektywnie na stanowiskach pracy do wyznaczonych i oznakowanych pojemników jednorazowych lub worków jednorazowych dostosowanych kolorystycznie do rodzaju odpadów, umieszczonych w pojemnikach zamykanych. Odpady

medyczne o ostrych końcówkach umieszczano w specjalistycznych pojemnikach twarde ściennych. Świadczeniodawcy na bieżąco wprowadzali zmiany w sposobie oznakowania worków z odpadami w związku z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz.1975).

Czasowe przetrzymywanie odpadów medycznych w placówkach odbywa w urządzeniach chłodniczych lub pojemnikach zbiorczych usytuowanych w pomieszczeniach porządkowych.

Odbiór odpadów medycznych odbywa się w ramach zawartych umów przez firmy posiadające stosowne uprawnienia, potwierdzone jest w zestawieniach miesięcznych na tzw. kartach przekazania odpadów.

W trakcie kontroli nie stwierdzano zaniedbań w zakresie postępowania z odpadami, warunki ich przechowywania oraz częstotliwość odbioru były prawidłowe.

5. Realizacja programów dostosowawczych w zakładach leczniczych.

W 2019 r. wszystkie skontrolowane obiekty spełniały wymagania wynikające z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r. poz. 739 ze zm.).

Powyższą informację opracowano na podstawie wyników kontroli bieżących przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Epidemiologii PSSE w Siedlcach w 2019r.

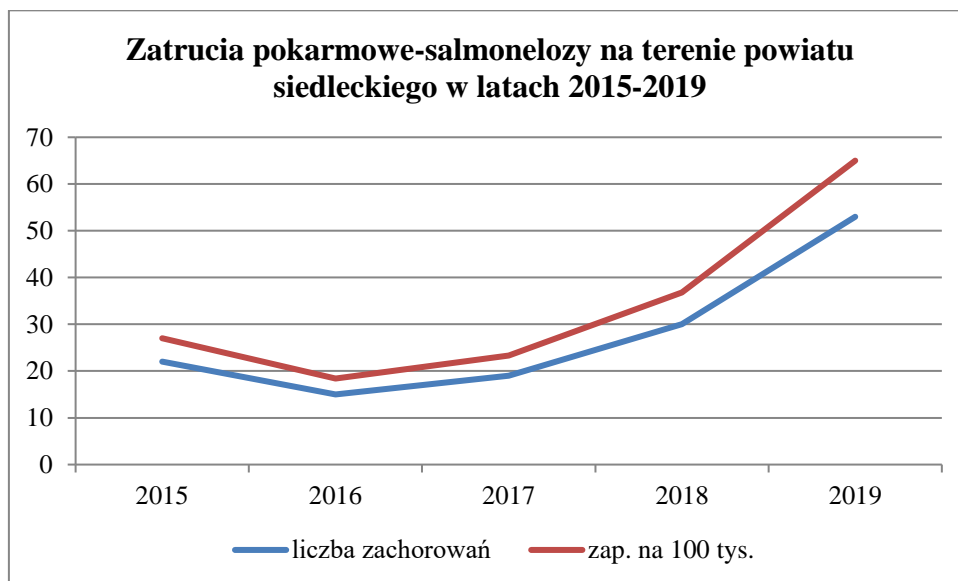
Podczas kontroli stwierdza się systematyczną poprawę warunków higieniczno-sanitarnych oraz podnoszenie jakości działań w obszarze zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, a tym samym zwiększenie bezpieczeństwa epidemiologicznego pacjentów i personelu.

Ad.pkt.2 Sytuacja powiatu siedleckiego w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń w 2019 roku

I. Choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2019 roku spośród chorób zakaźnych objętych obowiązkiem zgłaszania i rejestracji, na terenie powiatu siedleckiego nie zanotowano przypadków zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny i dury rzekome, czerwonka, włośnica. Brak wyżej wymienionych chorób przenoszonych drogą pokarmową, zwłaszcza durów i czerwonki świadczy o dobrej sytuacji higieniczno-sanitarnej, w szczególności dzięki zapewnieniu mieszkańcom powiatu siedleckiego powszechnego dostępu do bieżącej i uzdatnionej wody oraz dobrej jakości żywności.

Wśród przyczyn bakteryjnych zatruc pokarmowych najczęstsze było zakażenie wywołane pałeczkami *Salmonella*. Na przestrzeni roku zarejestrowano 53 przyp. zatruc pokarmowych wywołanych bakterią *Salmonella*, w tym 6 zachorowań u dzieci w wieku 0-5 lat. 21 zachorowań wystąpiło w ognisku choroby przenoszonej drogą pokarmową na terenie przedszkola w gm. Siedlce /dotyczyły one personelu i członków rodzin nieczynnego jeszcze przedszkola podczas przerwy wakacyjnej/, 6 zachorowań w ognisku rodzinnym w gminie Siedlce, 4 zachorowania zostały zawleczone z ogniska do którego doszło w Poznaniu. Źródłem wszystkich ognisk zatruc pokarmowych na terenie pow. siedleckiego były jaja kurze poddane niewłaściwej obróbce termicznej.

Pomimo wzrostu liczby przypadków zachorowań na salmonelozę, pocieszający jest fakt, że nie odnotowano żadnych przypadków ognisk zatruc pokarmowych w zakładach żywienia zbiorowego, tj. szkołach, internatach, hotelach i restauracjach oraz szpitalach. Świadczy to o wzrastającej świadomości zatrudnionego tam personelu i o zachowaniu reżimu sanitarnego przy przygotowywaniu posiłków. W 2019 roku odnotowano po raz pierwszy od 2015 r. wzrost liczby biegunek u dzieci do lat 2, które są grupą najbardziej narażoną na biegunki o zakaźnym pochodzeniu zarówno o etiologii bakteryjnej, wirusowej i nieokreślonej, tj. z 66 zach. w 2018 r. do 113 zach. w 2019 r. Sytuację w tym zakresie przedstawia Tab.1.

Tab.1. Biegunki u dzieci do lat 2 na terenie pow. siedleckiego w latach 2015-2019

Etiologia biegunki	2015	2016	2017	2018	2019
wirusowa /rotawirusy, norowirusy, adenowirusy i inne/	74	39	49	34	73
bakteryjna /inne bakterie poza Salmonellą, np. Yersinia, gronkowce , itp./	2	0	1	0	0
bliżej nie określona /najczęściej brak diagnostyki/	67	42	23	32	40
Ogółem	143	81	73	66	113

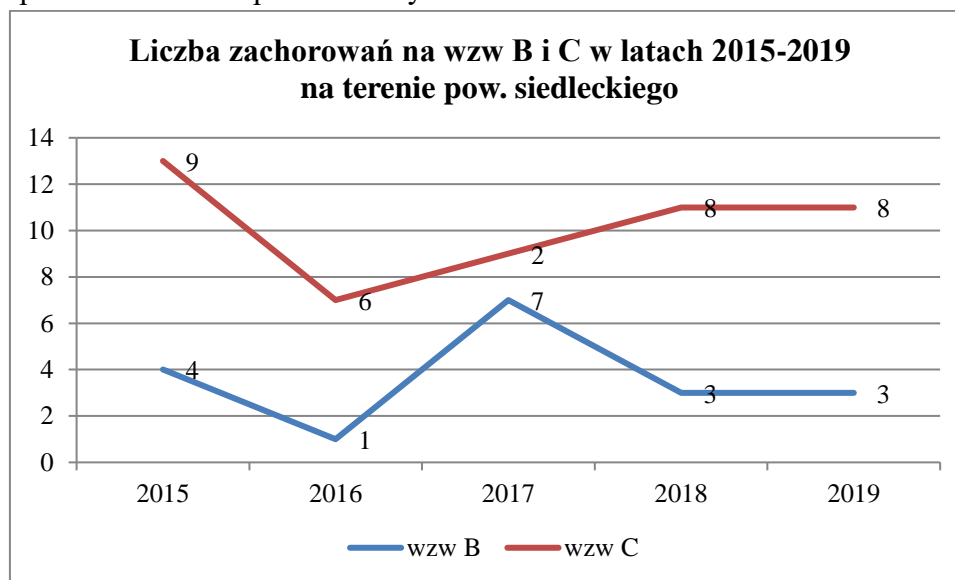
Do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi niemal wyłącznie w środowisku domowym. Największy wpływ na poprawę sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie odgrywa prowadzona od lat edukacja zdrowotna mająca wpływ na kształtowanie zachowań prozdrowotnych na rzecz zwiększania higieny osobistej, otoczenia oraz higieny przygotowania posiłków w rodzinach, a także propagowanie szczepień ochronnych przeciw rotawirusom u dzieci do 6 m-ca życia.

Do chorób przenoszonych drogą pokarmową zalicza się wirusowe zapalenie wątroby t. A, zwane chorobą „brudnych rąk”. W 2019 roku zarejestrowano na terenie powiatu 1 przypadek wzv A. Dotyczył on wychowanka ośrodka wychowawczego. Do zakażenia doszło prawdopodobnie podczas jego pobytu u rodziny w Warszawie. W ramach działalności zapobiegawczej propagowane są przez pracowników Sekcji Epidemiologii szczepienia p-w wzv A, które w dalszym ciągu pozostają jako szczepienia zalecane, czyli odpłatne.

II. Choroby przenoszone drogą krwi

W zakresie chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek zarejestrowano: 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B i 8 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C, w tym 1 przypadek fazy ostrej u pacjentki która miała wykonywane inwazyjne zabiegi medyczne z naruszeniem ciągłości tkanek w okresie narażenia. W ramach wykonywanych czynności nadzoru epidemiologicznego, wystosowano do wszystkich placówek medycznych, w których pacjent miał wykonywane zabiegi pisma o konieczności kontroli przestrzegania procedur medycznych wykonywanych z naruszeniem ciągłości tkanek.

Do większości zakażeń wirusem HBV i HCV w Polsce (ok. 80%) dochodzi w wyniku naruszenia ciągłości tkanek, w szczególności w trakcie drobnych zabiegów medycznych (iniekcji, pobrań krwi, usuwania znamion, zabiegów stomatologicznych) oraz zabiegów upiększających wykonywanych z naruszeniem procedur higieniczno-sanitarnych. W związku z upowszechnieniem zabiegów upiększających, przy jednoczesnej poprawie w tym zakresie przestrzegania standardów higieniczno-sanitarnych udzielania świadczeń zdrowotnych w podmiotach leczniczych, w ostatnich latach coraz częściej do zakażeń dochodzi w wyniku naruszenia ciągłości tkanek w trakcie tatuowania, kolczykowania, zabiegów w obrębie paznokci i wałów paznokciowych.

III. Choroby przenoszone drogą powietrzno-kropelkową

Sytuację epidemiologiczną innych chorób zakaźnych, a zwłaszcza wirusowych przenoszonych drogą powietrzno-kropelkową przeciwko którym realizowane są szczepienia ochronne takich jak: odra (1 przypadek u obywatelki Ukrainy, która przyjechała do Polski na uroczystości rodzinne), krztusiec (3), różyczka (0), świnka (2) - można uznać za dobrą

Aby skutecznie zapobiegać ww. chorobom, należy przede wszystkim szczepić wszystkie dzieci zgodnie z kalendarzem szczepień obowiązkowych.

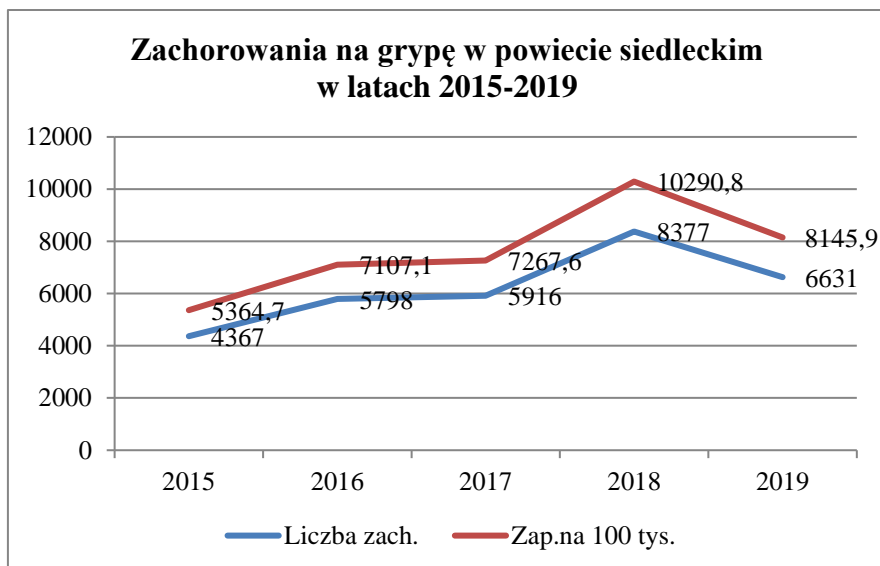
W takich jednostkach chorobowych jak np. **ospa wietrzna**, nie objętych kalendarzem szczepień ochronnych obowiązkowych, obserwuje się niestabilną sytuację epidemiologiczną, co obrazuje tabela poniżej.

Tab.2. Liczba zachorowań na ospę wietrzną na terenie powiatu siedleckiego w latach 2015-2019

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba zachorowań	237	647	661	215	371

W całym 2019 roku kontynuowano nadzór nad zgłaszalnością i rejestracją grypy. Wśród mieszkańców powiatu siedleckiego odnotowano 62 przypadki grypy potwierdzonej badaniami określającymi typ wirusa, w tym aż 46 zach. u dzieci do 14 r.ż.. We wszystkich potwierdzonych przypadkach grypy zachorowania były wywołane wirusem grypy A , stwierdzono też 1 zachorowanie wywołane wirusami grypy A+B. Pozostałe zachorowania to niepotwierdzone badaniami zachorowania grypopodobne przebiegające i zgłaszane jako ostre infekcje wirusowe układu oddechowego¹. W 2019 roku na **6631** przypadków zgłoszonej grypy i zachorowań grypopodobnych, hospitalizowano z powodu powikłań ze strony układu oddechowego 41 osób; dla porównania w 2018 r. zarejestrowano **8377** zachorowań, w tym 14 hospitalizacji.

W ogólnej liczbie zachorowań na grypę liczba dzieci do 14 r.ż. wynosiła w 2019 r.-2739, co stanowiło prawie 42% wszystkich zachorowań. Okres występowania epidemicznych zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne przypada na miesiące od września do kwietnia. Jednak od wielu lat prowadzone jest cotygodniowe raportowanie sytuacji epidemiologicznej grypy przez cały rok. W naszym regionie podobnie jak i w Polsce pomimo udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej skierowanej do wielu grup ludności, szczepi się co roku jedynie od 2 do 3% populacji. Sytuację epidemiczną w zakresie zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w ciągu ostatnich pięciu lat przedstawia wykres poniżej.

IV. Choroby inwazyjne (meningokokowa, pneumokokowa)

W minionym roku zarejestrowano na terenie powiatu siedleckiego tylko 1 przypadek **inwazyjnej choroby meningokokowej** wywołanej *Neisseria meningitidis* B. Dotyczył on niemowlęcia płci męskiej zamieszkałego na terenie gm. Suchożebry i przebiegał w postaci posocznicy.

Dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (*Neisseria meningitidis*, meningokoki) są powszechnie występującymi drobnoustrojami kolonizującymi nosogardło (kolonizacji ulega ok. 5–10% populacji) i wywołującymi sporadyczne zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową objawiającą się posocnicą i/lub zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych. Najczęstszymi w Polsce czynnikami wywołującymi zachorowania sporadyczne są dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych z grup B i C.

Wpływ na ograniczenie występowania IChM mają: poprawiający się nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na inwazyjną chorobę meningokokową i wdrażanie działań profilaktycznych zapobiegających kolonizacji tymi bakteriami u osób mających styczność z osobą chorą, dostępność szczepień ochronnych przeciw meningokokom z grupy C oraz B (szczepienie zalecane w ramach Programu Szczepień Ochronnych), a także działania edukacyjne na temat sposobów ochrony przed zakażeniami meningokokowymi, w tym w drodze szczepień ochronnych i profilaktycznego leczenia osób ze styczności.

W kategorii **inwazyjnych chorób pneumokokowych** (*Streptococcus pneumoniae*) zarejestrowano 3 przypadki zachorowań. Dotyczyły one mężczyzny i kobiety w wieku 50+ oraz rocznego dziecka płci męskiej. Choroba przebiegała w postaci posocznicy oraz pneumokokowego zapalenia płuc.

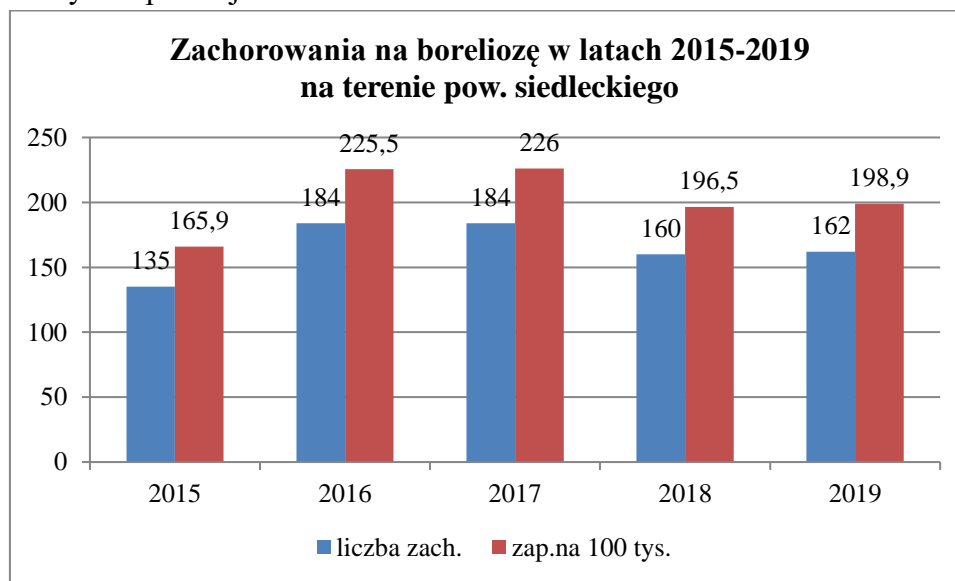
Szczepienie p-w pneumokokom zostało wprowadzone od 2017 r. do kalendarza szczepień obowiązkowych dla dzieci. Szczepienia dla dorosłych /szczególnie powyżej 60 r.ż./ pozostają jako szczepienia zalecane i odpłatne. W obecnej sytuacji mogłyby być one propagowane i realizowane z inicjatywy samorządów powiatów i gmin.

W 2019 r. odnotowano również 1 przypadek zachorowania na inwazyjną chorobę wywołaną przez bakterię *Haemophilus influenzae* u 40-letniej kobiety z gm. Kotuń

przebiegający pod postacią posocznicy. Wszystkie ww. przypadki chorób inwazyjnych zakończyły się wyzdrowieniem.

V. Choroby wektorowe (przenoszone za pośrednictwem innych organizmów)

W związku ze wzrostem świadomości społecznej i lepszym dostępem do diagnostyki w kierunku boreliozy, liczba zachorowań i ich wykrywalność w powiecie utrzymuje trend wzrostowy i wynosiła kolejno w 2015 r.-135, w 2016 r.-184, w 2017 r. – 184, w 2018 r. – 160, w 2019 r.- 162 zachorowania. Zapadalność na boreliozę na terenie powiatu siedleckiego przedstawia wykres poniżej.

Odnotowano również 3 przypadki wirusowego zapalenia mózgu przenoszonego przez kleszcze . Zachorowały 2 kobiety w wieku 36 i 57 lat oraz 1 mężczyzna w wieku 57 lat. Chorzy pochodzili z gmin: Kotuń, Wiśniew i Mokobody.

Przeciwko KZM istnieje skuteczna metoda zapobiegania poprzez szczepienia realizowane odpłatnie, jednak ze względu na stosunkowo wysoką cenę szczepionki nie są one zbyt popularne.

W 2019 roku na terenie pow. siedleckiego 33 osoby miały kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę /w 2018 r. - 20/. Były to przeważnie pokąsania przez niebezpieczne psy i koty. W stosunku do tych osób podjęto decyzję o konieczności przeprowadzenia szczepień p-w wściekliznie.

VI. Gruźlica

Na przestrzeni 2019 roku zarejestrowano 12 przypadków gruźlicy płuc u mieszkańców powiatu siedleckiego /w 2018 r. - 14 zach./, w tym 8 chorych w fazie prątkowania w wieku od 27 do 86 lat: 3 z gm. Wodynie i po 1-iej osobie z gmin Siedlce, Mokobody, Skórzec, Suchożębry i Mordy. Nie stwierdzono wśród nich przypadków gruźlicy wielolekoopornej. Nie odnotowano przypadków gruźlicy prątkującej wśród hodowców bydła.

Służby sanitarne w sposób szczególny monitorują sytuację powiatu siedleckiego w zakresie gruźlicy i we wszystkich przypadkach rozpoznania prowadzone jest dochodzenie epidemiologiczne, chorzy objęci są leczeniem a ich najbliższe otoczenie nadzorem lekarskim.

VII. Choroby przenoszone drogą płciową

Zarejestrowano 1 przypadek kiły i 1 przypadek rzeżączki. Brak rozpoznań kiły wrodzonej i noworodków oraz chorób wywołanych przez *Chlamydie*. W 2019 r. nie zarejestrowano na terenie powiatu siedleckiego zakażeń wirusem HIV i zachorowań na AIDS.

VIII. Choroby pasożytnicze

Nie odnotowano na terenie powiatu siedleckiego zachorowań na bąblowicę, wągrzycę i włośnicę.

W prowadzonych przez PSSE działaniach przeciwepidemicznych duży nacisk kładziono na zgłaszalność przez podmioty lecznicze wszystkich podejrzeń/rozpoznań zachorowań na choroby zakaźne i zgonów z powodu chorób zakaźnych, zgodnie z ustawowym obowiązkiem nałożonym na lekarzy. Ponadto otrzymane zgłoszenia podlegały weryfikacji z danymi przekazywanymi przez podmioty lecznicze do NFZ. Fakt ten systematycznie podnosi poziom zgłaszalności i pozwala sądzić, że pozyskane dane statystyczne stanowią rzeczywisty obraz zdrowia naszej populacji w zakresie chorób zakaźnych. Pozwala to także na wczesne wychwytywanie zagrożeń epidemicznych zwłaszcza chorobami rzadkimi, niebezpiecznymi, zawleczonymi przez osoby powracające z terenów endemicznych, co ma bezpośredni wpływ na poziom bezpieczeństwa epidemiologicznego naszego rejonu.

W 2019 roku nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, zaś wzrost liczby zachorowań na niektóre choroby zakaźne przybierał, podobnie jak w latach ubiegłych, charakter sezonowy lub był kontynuacją obserwowanych wcześniej trendów wieloletnich.

Tab. 2. Zachorowania i zapadalność (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu siedleckiego w latach 2015– 2019

Lp.	Jednostka chorobowa	2015		2016		2017		2018		2019	
		Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.	Liczba zach.	Zap.
1	Dur brzuszny (A01.0)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Dury rzekome A.B.C.(A01.1-A01.3)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Salmonellozy (A02.0)	22	27,0	15	18,4	19	23,3	30	36,8	53	65,0
4	Czerwonka (A03)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Biegunki u dzieci do lat 2 (A04,A08,A09) zap. na 1000	143	81,6	84	47,9	73	41,6	66	37,6	113	64,4
6	Wirusowe zapalenie wątroby ogółem	13	16,0	7	8,6	10	12,3	15	18,5	12	14,8
7	w tym wzw typu A (B15)	0	0	0	0	1	1,2	4	4,9	1	1,2
8	wzw typu B (B16, B18.0-B18.1)	4	4,9	1	1,2	7	8,6	3	3,7	3	3,7
9	wzw typu C (B17.1, B18.2)	9	11,0	6	7,3	2	2,4	8	9,6	8	9,6
10	Odra (B05)	0	0	0	0	0	0	6	7,2	1	1,2
11	Krztusiec	1	1,2	1	1,2	3	3,7	8	9,6	3	3,7
12	Nagminne zapalenie przyusznicy (B26)	3	3,7	5	6,2	1	1,2	2	2,4	2	2,4
13	Ospa wietrzna (B01)	237	290,5	647	793,0	661	810,2	215	263,2	371	454,2
14	Różyczka (B06, P35.0)	3	3,7	1	1,2	0	0	1	1,2	0	0
15	Kontakt ze zwierzęciem, po którym podjęto szczepienia p-w wścieklicznie	24	29,4	17	20,8	31	37,9	20	24,5	33	40,4

Ad.pkt.3 Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego w 2019 roku.

Ocena wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2019 została sporządzona na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień na drukach MZ-54, przekazanych przez placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie powiatu siedleckiego. Ocena objęto szczepienia:

1. przeciw błonicy i tężcowi w rocznikach: 2019-2000
2. przeciw krztuścowi w rocznikach: 2019-2003
3. przeciw poliomyelitis w rocznikach: 2019-2010
4. przeciw gruźlicy w rocznikach: 2019, 2018
5. przeciw wzw typu B w rocznikach: 2019-2015
6. przeciw odrze, śwince i różycze w rocznikach: 2018-2006
7. przeciw różycze dziewczynek w rocznikach: 2010-2004

Załączona tabela 1 obrazuje sumaryczne procentowe wykonanie poszczególnych rodzajów szczepień w analizowanych rocznikach.

W ciągu roku 2019 szczepienia ochronne dzieci i młodzieży na terenie powiatu ziemskiego siedleckiego nadal wykonywane były przez 15 przedsiębiorstw podmiotów leczniczych (1 publiczny oraz 14 niepublicznych). Szczepienia wynikające z Programu Szczepień Ochronnych realizowano łącznie w 26 przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej, z czego 7 były to przychodnie publiczne, a 19 niepubliczne.

W przychodniach tych zgromadzono 9979 kart szczepień dzieci i młodzieży w wieku 0-19 lat, zapisanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. Zaznaczyć jednakże należy, że tylko część dzieci i młodzieży, rzędu 50%, zamieszkałych na terenie powiatu korzysta ze świadczeń medycznych w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu. W zależności od rocznika urodzenia jest to od 40 do 65% ogólnej liczby mieszkańców powiatu z danego rocznika, przy czym najmniej - w najmłodszych rocznikach. Pozostała część dzieci i młodzieży zapisana jest do przychodni podstawowej opieki zdrowotnej na terenie miasta Siedlce i jest przez nie sprawozdawana w ogólnej liczbie zapisanych pacjentów.

Szczepienia przeciwko gruźlicy wykonywane są u noworodków w oddziale noworodkowym, w związku z czym rokrocznie jest tak wysoki procent uodpornienia (w roczniku 2019 zostało zaszczepionych 97,6% dzieci, a w roczniku 2018 99,3%).

Stwierdzić należy, że wśród pacjentów punktów szczepień na terenie powiatu niezbyt rozpowszechnione są szczepienia zalecane. W ciągu 2019r. łącznie zaszczepiono:

- przeciwko ospie wietrznej - 43 osoby (w tym 29 dzieci w wieku 0-11 lat),
- przeciwko krztuścowi - 106 osób (w tym 88 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko poliomyelitis – 30 osób (w tym 29 powyżej 20 lat),
- przeciwko pneumokokom – 15 osób (w tym 12 osób powyżej 20 lat),
- przeciwko grypie – 1459 osób (przy czym dzieci w wieku 0-4 lata stanowiły 1,3% zaszczepionych, dzieci w wieku 5-14 lat 2,7%, młodzież i dorośli w wieku 15-64 lata 46,4% a osoby powyżej 65 lat 49,56%).

Natomiast łącznie na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, wg stanu na koniec 2019r. szczepienia obowiązkowe nie były realizowane w różnym stopniu u **499** dzieci. Stanowi to 7% wszystkich dzieci zgłoszonych jako uchylających się od szczepień z terenu całego województwa mazowieckiego (odsetek analogiczny jak w roku ubiegłym).

Tab.2 ilustruje dane liczbowe o liczbie zarejestrowanych dzieci uchylających się od realizacji szczepień obowiązkowych na terenie Polski, województwa mazowieckiego oraz powiatu

siedleckiego w ciągu ostatnich kilku lat (w nawiasach odsetek populacji w wieku 0-19 lat podlegających szczepieniom obowiązkowym).

	Stan na 31.12.2015r	Stan na 31.12.2016r	Stan na 30.12.2017r	Stan na 30.12.2018r.	Stan na 30.12.2019r.
Powiat siedlecki i miasto Siedlce	144	193	271	431	499
Woj. mazowieckie	2 717	4 368	4559	6155	7273
Polska	16 689 (2,3%)	23 147 (3,2%)	30 089 (4,1%)	40 342 (5,5%)	48 609 (6,6 %)

Tabela 1 - Stan zaszczepienia wszystkich roczników podlegających sprawozdawczości wg druku MZ-54 za 2019 r. przeciwko wybranym chorobom zakaźnym

Przeciwno błonicy i tężcowi ogółem w rocznikach 2019-2000

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Wykonana III dawka przypominająca w 19 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2000	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2000
9979	2059	3753	2898	946	9656	323
% ogółu podlegających	20,6 %	37,6 %	29,0 %	9,5 %	96,8 %	3,2 %

Przeciwno krztuścowi ogółem w rocznikach 2019-2003

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe (pierwotne +uzupełniające)	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Wykonana II dawka przypominająca w 14 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2003	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2003
8113	2049	3749	1990	7788	325
% ogółu podlegających	25,3 %	46,2 %	24,5 %	96,0 %	4,0 %

Przeciwno poliomyelitis ogółem w rocznikach 2019-2010

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne	Wykonane szczepienie uzupełniające	Wykonana I dawka przypominająca w 6 r.ż.	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2010	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2010
4405	554	1456	2054	4064	341
% ogółu podlegających	12,5 %	33,1%	46,6 %	92,3 %	7,8 %

Przeciwno odrze, śwince i różyczce ogółem w rocznikach 2018-2006

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach 2018-2006	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2018-2006
6074	2903	2913	5816	258
% ogółu podlegających	47,8 %	48 %	95,8 %	4,2 %

Przeciwno odrze, śwince i różyczce dziewczynk ogółem w rocznikach 2010-2004

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie podstawowe	Wykonana I dawka przypominająca	Razem – uodpornieni w rocznikach 2010-2004	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2010-2003
1799	90	1702	1792	7
% ogółu podlegających	5 %	94,6%	99,6 %	0,4 %

Przeciwno wzv B ogółem w rocznikach 2019-2015

Liczba wszystkich osób podlegających szczepieniom	Wykonane szczepienie pierwotne (2 dawki)	Wykonane szczepienie uzupełniające (3 dawki)	Razem – uodpornieni w rocznikach 2019-2015	Osoby nieuodpornione w rocznikach 2019-2015
2092	258	1705	1963	129
% ogółu podlegających	12,3 %	81,5%	93,8 %	6,2 %

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2019 rok z zakresu Bezpieczeństwa Żywności

Pod nadzorem Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku, Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Siedlcach, w 2019 r. znajdowało się 1201 obiektów żywnościowo-żywnościowych zlokalizowanych na terenie powiatu siedleckiego w tym 438 gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną, 79 sprzedażą bezpośrednią oraz 7 prowadzących działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Zakłady	Liczba obiektów będących pod nadzorem		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba decyzji administracyjnych		Liczba mandatów		Kwota mandatów	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Produkcji żywności	351	476	75	60	13	5	3	7	300	1450
Obrotu żywnością	538	556	154	94	20	2	17	13	3150	2200
Żywienia zbiorowego	163	166	64	61	4	4	7	3	1350	600
Zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	3	3	1		-	-	-		-	-
Razem	1055	1201	294	215	37	11	27	23	4800	4250

W 147 skontrolowanych obiektach przeprowadzono 215 kontroli. Były to kontrole podstawowe, sprawdzające, tematyczne i interwencyjne. W wyniku stwierdzonych uchybień natury technicznej, wystawiono 11 decyzji administracyjnych, w tym 10 decyzji zobowiązujących właścicieli obiektów do przeprowadzenia działań, dostosowujących ich zakłady do obowiązujących przepisów prawnych oraz 1 decyzję zakazującą wprowadzanie do obrotu środków spożywczych (suplementów diety przez internet). Za czynności kontrolne, podczas których stwierdzono naruszenie przepisów sanitarnych oraz za kontrole sprawdzające wystawiono 124 decyzje opłatowe. Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia natury higieniczno-sanitarnej, ukarano 23 osoby mandatami karnymi na sumę 4250 zł. Mandaty najczęściej nakładano z powodu nie przestrzegania przez personel zasad higieny sprzedaży lub przy produkcji artykułów spożywczych, sprzedaży środków spożywczych po dacie minimalnej trwałości lub terminie przydatności do spożycia.

Zgodnie z ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia, odpowiedzialność za bezpieczeństwo żywności spoczywa na operatorze żywności, a służby kontrolne sprawdzają jedynie czy przedsiębiorca respektuje przepisy prawa. W dwóch przypadkach wystąpiono do Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z wnioskiem o ukaranie podmiotu w związku ze stwierdzeniem prowadzenia działalności bez

uzyskania decyzji zatwierdzenia i wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Do badań laboratoryjnych pobrano 75 próbek środków spożywczych z obiektów zlokalizowanych na terenie powiatu. Zakwestionowano 4 próbki porzeczki czarnej, pobrane w gospodarstwie rolnym, ze względu na obecność drobnoustrojów chorobotwórczych *Salmonella z grupy B - Salmonella Schleissheim* w 25 g produktu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podjął czynności kontrolne zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie.

Podczas kontroli podstawowych, przeprowadzonych w 10 placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu siedleckiego (6 szkołach, 3 przedszkolach i 1 bursie) dokonano ocen jakościowych jadłospisów dekadowych na zgodność z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. 2016 r. poz. 1154).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- nie zawsze w posiłkach uwzględniano porcję owoców lub warzyw;
- brak w posiłkach 2 porcji mleka lub produktów mlecznych w ciągu dnia;
- nie zawsze podawana była porcja produktów zbożowych;

Inne nieprawidłowości stwierdzane sporadycznie to:

- nie uwzględniono różnorodności gatunków owoców dostępnych na rynku (podawano wyłącznie jabłka) lub brak dokładnej informacji o rodzaju podanego owocu;
- braku w posiłkach obiadowych urozmaicenia produktów z grupy „produkty zbożowe lub ziemniaki” oraz z grupy „mięso, ryby, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona”.
- użycie koncentratów spożywczych

Stwierdzane nieprawidłowości omawiano z pracownikami odpowiedzialnymi za planowanie żywienia. Osoby odpowiedzialne przedstawiały w PSSE Siedlce poprawione jadłospisy włącznie z wykazem składników potraw, w tym składników złożonych z uwzględnieniem substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji organizmu.

Obserwujemy stały wzrost poprawy żywienia w nadzorowanych obiektach. Osoby odpowiedzialne w placówkach za planowanie jadłospisów uwzględniają uwagi i zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia w zakresie żywienia określonych grup dzieci (szkoły, przedszkola, żłobki) co prowadzi do poprawy jakości żywienia w placówkach oświatowych. Gorzej jest z żywnością w systemie cateringowym, gdzie odpowiedzialność rozmywa się pomiędzy odbiorcą i dostawcą.

W 2019 roku do Sekcji HŻŻ i PU wpłynęło 14 interwencji od mieszkańców powiatu siedleckiego, dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych lub braku higieny w obiektach żywnościowo-żywnościowych. W 8 przypadkach zarzuty podjęte w interwencjach potwierdziły się, 6 osób odpowiedzialnych ukarano mandatami karnymi na sumę 1350 zł. Przekazano 3 interwencje wg właściwości rzeczowej i miejscowej do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Siedlcach.

W ramach systemu wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych (RASFF), prowadzono kontrole w zakładach obrotu żywnością na terenie miasta Siedlce i powiatu siedleckiego, dotyczące 4 środków spożywczych zgłoszonych powiadomieniami alarmowymi lub informacyjnymi. Przeprowadzono 5 kontroli i postępowania wyjaśniające dotyczące kwestionowanych produktów. W wyniku podjętych działań podmioty odpowiedzialne wycofały z obrotu i zwróciły do producenta lub poddały utylizacji kwestionowane partie żywności.

W 2019 r. prowadzono kontrole akcyjne, w związku z organizacją wypoczynku letniego dzieci i młodzieży.

W okresie letnim prowadzono nadzór nad żywieniem w placówkach organizujących wypocznik dla dzieci i młodzieży tj. skontrolowano 3 placówki.

Podczas przeprowadzonych kontroli w jednym przypadku stwierdzono brak higieny przy sporządzaniu posiłków dla dzieci. W wyniku stwierdzonych zaniedbań higieniczno-sanitarnych podjęto stosowne działania wynikające z przepisów prawa.

Podsumowując stwierdzamy, że stan techniczny oraz sanitarny obiektów będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej ulega poprawie. Nadal dużym problemem jest niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Pracownikami są często osoby bez wiedzy na te tematy, co zazwyczaj skutkuje niewłaściwym traktowaniem własnego stanowiska pracy. Brak wiedzy i świadomości zagrożeń często wykazują też właściciele obiektów, którzy powinni umożliwić pracownikom zdobycie wiedzy w zakresie higieniczno-sanitarnym, obejmującej prowadzoną działalność. Częsta rotacja pracowników też nie sprzyja utrwalaniu zdobytej wiedzy na temat higienicznej sprzedaży środków spożywczych. Wymagane prawem procedury dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP, których sporządzenie i przestrzeganie mogłoby wpłynąć na poprawę tej sytuacji są wprowadzone bardzo powoli przez przedsiębiorców. Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie oraz placówkach żywieniowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 852/2004, Rozdział XII załącznika II Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie higieny środków spożywczych, to przedsiębiorstwa sektora spożywczego zapewniają, że personel pracujący z żywnością jest szkoleny w sprawach higieny żywności odpowiednio do jego charakteru pracy.

Kolejnym problemem jest brak wiedzy na temat wymagań obowiązujących przepisów prawnych w zakresie konieczności wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS prowadzonej przez te podmioty działalności oraz przestrzegania zaleceń higieniczno-sanitarnych, wśród podmiotów zajmujących się produkcją pierwotną, sprzedają bezpośrednią lub działalnością w ramach rolniczego handlu detalicznego.

W 2019 r. do rejestru zakładów wpisano 121 gospodarstw zajmujących się produkcją pierwotną produktów pochodzenia roślinnego.

Na terenie powiatu siedleckiego w 2019 r. odnotowano trzy ogniska zatruc pokarmowych. W rozpatrywanych przypadkach zatruc, podejrzanym źródłem zakażeń były jaja. Jaja służyły do przygotowania potraw (ciast) w warunkach domowych. W przypadku zostało przygotowane ciasto z jabłkami oraz masą jajeczną ubijaną na parze i spożyte przez domowników. W tym ognisku domowym 6 osób było z objawami choroby, a wśród nich 3

hospitalizowane w Siedlcach. W dwóch przypadkach u osób przebywających w szpitalu wykryto *Salmonella spp.* gdzie następnie potwierdzono *Salmonella Enteritidis*. Ponadto zbadano 3 osoby niehospitalizowane, u których również wykryto *Salmonella enteritidis*. Podczas kontroli pobrano 5 próbek jaj do badań laboratoryjnych w PSSE w Siedlcach, pochodzących z partii, z której przygotowywano ciasto. W badanych próbkach nie wykryto bakterii chorobotwórczych, co może świadczyć o dojściu do zakażenia wtórnego żywności poprzez nie zachowanie higieny podczas produkcji ciasta.

W drugim przypadku (osoby dorosłe – nauczyciele) odbył się poczęstunek na który zamówiono tort od osoby z prywatnego gospodarstwa domowego. Wszystkie składniki oraz jaja niezbędne do sporządzenia środka spożywczego pochodziły z obrotu detalicznego. Masa do tortu przygotowana była z jaj ubijanych na parze. Wśród osób spożywających wyrób cukierniczy większość była z objawami choroby, w tym 5 hospitalizowanych. U 3 osób przebywających w szpitalu wykryto *Salmonella spp.* gdzie następnie potwierdzono *Salmonella enteritidis*. Ponadto w PSSE w Siedlcach zostały przebadane osoby z grupy uczestników, wśród których również wykryto *Salmonella enteritidis*. Nie ustalono źródła zatrucia, ponieważ u osoby przygotowującej tort, nie było możliwości pobrania do badań laboratoryjnych próbek surowców zastosowanych do wyrobu ciasta.

W kolejnym przypadku, do zatrucia doszło na przyjęciu w Poznaniu, gdzie ciasta zostały dostarczone z prywatnego gospodarstwa domowego z terenu powiatu siedleckiego. Osoba przygotowująca ciasta w kuchni domowej, wraz z rodziną i znajomymi, udała się na przyjęcie organizowane w Poznaniu. W związku z powyższym PSSE w Poznaniu zwróciło się do PPIS w Siedlcach, wg właściwości, o przeprowadzenie kontroli w celu ustalenia potencjalnego źródła zakażenia. Wszelkie składniki użyte do przygotowania wyrobów cukierniczych w tym gospodarstwie domowym pochodziły ze sklepu, natomiast jaja zakupiono w prywatnym gospodarstwie domowym. W dniu kontroli nie stwierdzono surowców ani gotowego wyrobu co uniemożliwiło pobranie próbek do badań laboratoryjnych.

W związku z tym, że jaja pochodziły z prywatnego gospodarstwa rolnego, przesłano pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Siedlcach celem pobrania próbek jaj do badań. W odpowiedzi otrzymano wyniki przebadanych jaj, w których wykryto *Salmonellaz grupy C₁* – *Salmonella Infantis*. Rodzina i znajomi, którzy udali się na uroczystość stanowili 10 osób, wśród których 4 były z objawami choroby. W konsekwencji dwoje z nich – dzieci były hospitalizowane w Siedlcach. Przeprowadzone badania u osób chorych wykazały *Salmonella enteritidis*.

We wszystkich rozpatrywanych przypadkach, osoby przygotowujące ciasta lub torty nie posiadały dowodów zakupu surowców.

Mając świadomość wielu zagrożeń dla zdrowia konsumentów, staramy się aby podczas kontroli obiektów uświadamiać osoby pracujące w kontakcie z żywnością, że to właśnie one są bezpośrednio odpowiedzialne za bezpieczeństwo żywności, a tym samym za stan zdrowia społeczeństwa.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2019 rok z zakresu Higieny Komunalnej

Informacje ogólne.

Sekcja Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach prowadzi nadzór sanitarno – higienicznego nad warunkami higieny środowiska obiektów użyteczności publicznej oraz miejsc zbiorowego wypoczynku i rekreacji, a w szczególności nadzoru nad urządzeniami wodociągowymi, w tym nadzór nad jakością wody zarówno tej przeznaczonej do spożycia jak i wody z instalacji wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp., a także miejsc wykorzystywanych do kąpieli, nadzór sanitarno - higieniczny nad zakładami służby zdrowia, domami pomocy społecznej, salonami fryzjerskimi, kosmetycznymi, tatuażu i odnowy biologicznej, środkami komunikacji publicznej, obiektami hotelarskimi, ustępami publicznymi oraz innymi obiektami użyteczności publicznej.

W 2019 r. Sekcja Higieny Komunalnej kontrolowała na terenie Powiatu Siedleckiego większość obiektów użytku publicznego. Były nimi:

- Wodociągi sieciowe;
- Kąpielisko;
- Placówki lecznictwa stacjonarnego;
- Domy pomocy społecznej;
- Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej;
- Obiekty hotelarskie,
- Domy pogrzebowe;
- Stacje paliw;
- Parking.

I. Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Mieszkańcy Powiatu Siedleckiego zaopatrywani są w wodę przeznaczoną do spożycia z 29 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności. Woda we wszystkich wodociągach ujmowana jest z ujęć podziemnych. W żadnym z nadzorowanych wodociągów woda nie wymaga stałej dezynfekcji. Nadzór urzędowy nad jakością wody sprawuje Państwowa Inspekcja Sanitarna. Podmiotami odpowiedzialnymi za jakość dostarczanej wody są jej producenci. Na terenie Powiatu Siedleckiego jest to 12 podmiotów, które realizują zadania prowadzenia badań próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej wynikające z Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Próbki wody zarówno bo badań kontroli urzędowej jak i do badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej pobierane są ze stałych punktów monitoringowych. Na terenie powiatu jest takich punktów około 130. Punkty poboru próbek wody przeznaczonej do spożycia usytuowane są w stacjach uzdatniania wody, hydroforniach oraz w wyznaczonych miejscach na sieci wodociągowej tj. u odbiorców.

Na koniec 2019 r. jakość wody w 27 wodociągach Powiatu Siedleckiego oceniona została jako przydatna do spożycia przez ludzi, a w 2 jako warunkowo przydatna do spożycia

przez ludzi. PPIS w Siedlcach na podstawie uzyskanych wyników badań próbek wody pobranych z wodociągu wydał decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Wodynie z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu oraz wodociągu Olszyc Szlachecki z uwagi na ponadnormatywną zawartość manganu i jonu amonu.

W trakcie 2019 r. jakość wody w 1 wodociągu zbiorowego zaopatrzenia okresowo oceniano jako nieprzydatną do spożycia. W tym przypadku PPIS w Siedlcach wydał w drodze decyzji administracyjnej ocenę o braku przydatności wody do spożycia, w której zobowiązywał producenta wody do czasowego unieruchomienia wodociągu, zakazał korzystania z wody do celów spożywczych oraz nakazał zapewnienie odbiorcom wody o jakości odpowiadającej wymaganiom przepisów prawa. Administrator po przeprowadzonych działaniach naprawczych (dezynfekcja wodociągu i płukanie sieci), okazał sprawozdanie z badań laboratoryjnych pobranych z tego wodociągu próbek wody, potwierdzających skuteczność prowadzonych działań.

II. Kąpielisko na zbiorniku wodnym Rówce, gm. Zbuczyn.

W roku 2019 kąpielisko na zbiorniku wodnym „Rówce” na rzece Zbuczynka w gminie Zbuczyn funkcjonowało od 1 lipca do 31 sierpnia 2019 r. Gmina Zbuczyn jako organizator kąpieliska, zgodnie z wymaganiami zawartymi w ustawie Prawo Wodne przeprowadziła niezbędne badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach harmonogramem poboru próbek wody. Na podstawie przedstawionych sprawozdań z badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał ocenę o przydatności wody do kąpeli w ww. kąpielisku.

W lipcu i sierpniu 2019 r. woda spełniała wymogi obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli.

W trakcie trwania sezonu przeprowadzono urzędową kontrolę sanitarną ww. obiektu. Stan sanitarno – porządkowy kontrolowanego obszaru nie budził zastrzeżeń. Na terenie przyległym do kąpieliska zapewnione były toalety – 2 szt. TOY - TOY, kosze na odpady, ratownicy i niezbędny sprzęt ratunkowy, a także altany drewniane. Obiekt poza godzinami funkcjonowania miejsca do kąpeli nie jest nadzorowany.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

1. Zakład Opiekuńczo Lecznicy

Zakład Opiekuńczo Lecznicy (ZOL) w Oleśnicy wchodzi w skład struktur Centrum Medyczno-Diagnostycznego Sp. z o.o. w Siedlcach. Placówka świadczy usługi medyczne w zakresie opieki medycznej stacjonarnej dla osób starszych z zakresu zdrowia psychicznego i fizycznego, świadczenia lekarskie, pielęgniarskie i rehabilitacyjne. W zakładzie świadczone są również usługi dla pacjentów dorosłych wentylowanych mechanicznie tzn. wspomaganie oddechu u osób z niewydolnością oddechową, które wymagają stosowania ciągłej terapii oddechowej przy pomocy respiratora, a nie wymagają hospitalizacji na oddziałach intensywnej terapii. Od grudnia 2017 roku w wyodrębnionych pomieszczeniach zorganizowano rehabilitację ambulatoryjną dla osób dochodzących i dzienny dom wsparcia.

ZOL mieści się w budynku wolnostojącym, piętrowym, murowanym. Obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych. W obiekcie wydzielono 12 sal łóżkowych dla 40 pacjentów. Każda sala ma zapewniony dostęp do indywidualnego węzła sanitarno-higienicznego wyposażonego w umywalkę, natrysk i miskę ustępową. Sale pacjentów wyposażone są w łóżka, szafki przyłóżkowe, umywalkę do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz dozownik na mydło, preparat do dezynfekcji rąk, ręczniki jednorazowego użytku. Przebywający w zakładzie pacjenci mają zapewnione środki czystości i przybory toaletowe, wymianę ręczników raz na dzień, wymianę pościeli raz na 2 tygodnie, sprzątanie pomieszczeń raz dziennie. U pacjentów leżących zabiegi higieniczne i pielęgnacyjne wykonywane są przy łóżku pacjenta. Mycie pod natryskiem lub w pokoju kąpielowym odbywa się raz w tygodniu lub częściej w zależności od potrzeb. Pranie bielizny pościelowej oraz nakładek na mopy odbywa się w pralni usługowej. Transport bielizny zapewnia zleceniobiorca. Pranie odzieży własnej pacjentów, odzieży ochronnej personelu, podkładów gumowych odbywa się na miejscu we własnej pralni. Na wyposażeniu pralni znajduje się 3 pralki i 2 suszarki, kosze na bieliznę brudną, wanna do namaczania. Zapewniony jest rozdział bielizny i odzieży brudnej od czystej.

Do utrzymania czystości zapewniono sprzęt porządkowy – 2 wózki sprząające przetrzymywane w wydzielonym pomieszczeniu – brudowniku. Zapasy środków dezynfekcyjnych gromadzone są w szafach w wydzielonym pomieszczeniu. Ogólny stan sanitarno – higieniczny obiektu oceniono jako dobry.

Odpady medyczne o kodzie 18 01 03* zbierane są w miejscu wytwarzania do szczelnych pojemników. Czasowe gromadzenie tych odpadów odbywa się w wydzielonym magazynie odpadów medycznych w lodówce. Raz w tygodniu firma specjalistyczna odbiera je zgodnie z kartą przekazania odpadów. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerze

i odbierane przez PUK Siedlce. Nieczystości płynne odprowadzane są do gminnej sieci kanalizacyjnej.

W 2019 r. przeprowadzono badanie czterech próbek wody ciepłej użytkowej w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella. W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono obecności tych bakterii, co świadczy o prawidłowej eksploatacji instalacji wody ciepłej w celu zapewnienia bezpieczeństwa dla osób korzystających.

2. Domy pomocy społecznej (DPS).

Na terenie Powiatu Siedleckiego funkcjonują 4 placówki świadczące stacjonarną pomoc osobom starszym, przewlekle chorym i niepełnosprawnym. Wszystkie te obiekty korzystają z wody z wodociągów sieciowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami oraz w gospodarce ściekowej. Każda placówka zapewnia swoim mieszkańcom opiekę pielęgniarską i lekarską.

W 2019 r. skontrolowano 2 obiekty. W jednej placówce trwa rozbudowa budynku DPS. Istniejący budynek wymaga generalnego remontu. Obecnie ze względu na obecność pensjonariuszy jest to niemożliwe. Zgodnie z oświadczeniem administratora remont będzie przeprowadzony po oddaniu nowego skrzydła budynku do użytkowania. Obecnie na bieżąco przeprowadzane są drobne remonty i naprawy.

3. Hotele i inne obiekty hotelarskie.

W 2019 r. skontrolowano 4 obiekty hotelarskie. Nadzorowane obiekty wyposażone są w dostateczną ilość profesjonalnego sprzętu porządkowego i środków czystościowych. Postępowanie z bielizną, sprzętem i zabezpieczenie w środki czystościowe w wydzielonych na pralnie pomieszczeniach, nie budziło zastrzeżeń. W grupie obiektów hotelarskich znajdują się zarówno obiekty dysponujące dużym zapleczem noclegowym i gastronomicznym jak również małe placówki oferujące kilka pokoi z kilkoma miejscami noclegowymi.

W skontrolowanych obiektach hotelarskich stan sanitarny nie budził zastrzeżeń. Podczas kontroli okazywano umowy na odbiór odpadów i pranie bielizny w pralniach usługowych. Obiekty korzystają z wody z wodociągów sieciowych, powstające ścieki odprowadzane są do własnych oczyszczalni ścieków, zbiorników bezodpływowych lub kanalizacji gminnych.

4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej.

W 2019 roku skontrolowano 19 zakładów fryzjerskich, 3 gabinety kosmetycznych, 1 zakład inny, gdzie świadczy się więcej niż jeden rodzaj usług, 1 solarium. W tej grupie obiektów występuje ryzyko przeniesienia zakażenia. Dotyczy to zarówno pracowników mających kontakt z klientem, jak i klientów poprzez zainfekowane dłonie personelu lub źle przygotowane narzędzia. Podstawową strategią w zapobieganiu zakażeniom jest zapewnienie istotnych elementów higieny. Dużą rolę odgrywa skuteczna antyseptyka, dezynfekcja i sterylizacja. W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, może dojść do zakażenia podczas używania niezdezynfekowanych lub nieprawidłowo zdezynfekowanych albo niesterylnych narzędzi i przyborów powodujących uszkodzenie skóry. Niezwykle istotna jest też higiena i dezynfekcja rąk. Rezerwuarem drobnoustrojów, które mogą stanowić zagrożenie są również inne powierzchnie w obrębie gabinetu. Dlatego też podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na te aspekty. Pracownicy Sekcji podczas kontroli udzielali instruktażu dotyczącego przestrzegania zasad higieny przy wykonywaniu tego typu usług. Zwracali też uwagę na opracowanie stosownych procedur i postępowanie zgodnie z nimi. Dzięki wnikliwym kontrolom zauważa się coraz większą świadomość u osób wykonujących te usługi. Nie odnotowano zgłoszeń dotyczących zakażeń w związku z usługą wykonaną w gabinecie kosmetycznym czy fryzjerskim.

5. Inne obiekty

Do innych obiektów skontrolowanych w 2019 roku należą:

- 1 dom przedpogrzebowy,
- 1 zakład pogrzebowy,
- 3 stacje paliw,
- 1 parking,
- 7 cmentarzy.

W 2019 roku PPIS w Siedlcach nałożył mandat karny i wszczął postępowanie administracyjne ze względu na stwierdzony niedostateczny stan sanitarno – techniczny, toalety

dla podróżnych przy stacji paliw. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.

Podsumowując należy stwierdzić, że:

1. W 2019 roku w większości wodociągów zaopatrujących w wodę mieszkańców Powiatu Siedleckiego jakość wody spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).
2. Podczas kontroli nie stwierdzono rażących zaniedbań w żadnym z kontrolowanych obiektów. Ewentualne zalecenia dotyczące bieżącej higieny usług były wykonywane bezzwłocznie. Istotne jest to, że z uwagi na wymagania ustawy prawo przedsiębiorców, prowadzący działalność usługową byli zawiadamiani o zamiarze przeprowadzenia kontroli sanitarnej. Może to powodować, że stan sanitarny podczas kontroli jest wzorowy, a nie zawsze tak jest podczas świadczenia usług.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2019 rok z zakresu Higieny Pracy

W roku 2019 Sekcja Higieny Pracy PSSE w Siedlcach miała w ewidencji 232 obiekty, a WSSE w Warszawie nadzorowała 6 obiektów z terenu PSSE w Siedlcach, w stosunku do których, zgodnie z art. 12 ust. 1a pkt. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.), nadzór sprawował Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

W poniższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę obiektów w poszczególnych branżach, wg numerów PKD:

Numer PKD	Liczba obiektów w ewidencji
01- uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, wyłączając działalność usługową	13
02 – leśnictwo i pozyskiwanie drewna	1
10-produkcja artykułów spożywczych	37
11- produkcja napojów	2
13- produkcja wyrobów tekstylnych	4
14 – produkcja odzieży	1
16 – produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	17
17 – produkcja papieru i wyrobów z papieru	1
18-poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1
22-produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2
23- produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5
24-produkcja metali	3
25-produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	27
28-produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	11
29- produkcja pojazdów samochodowych przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	2
31- produkcja mebli	3
32- pozostała produkcja wyrobów	3
33- naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1

36-pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	10
37-odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	2
38-działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	3
41-roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2
42- roboty związane z budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4
43- roboty budowlane specjalistyczne	9
45-handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi: naprawa pojazdów samochodowych	14
46- handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	19
47- handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	15
49 – transport lądowy oraz transport rurociągowy	5
51- transport lotniczy	1
62- działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	1
68 – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1
71- działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	2
73 – reklama, badanie rynku i opinii publicznej	1
81 - działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	3
84- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
86- opieka zdrowotna	(6 obiektów WSSE)
RAZEM	232 obiekty + 6 pod nadzorem WSSE)

W roku 2019 pracownicy PSSE w Siedlcach skontrolowali 36 obiektów, przeprowadzili 52 kontrole. Wydanych zostało 26 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, nakładających na pracodawców 74 nakazy do wykonania w ustalonych terminach oraz 14 decyzji płatniczych.

Do zakresu działania higieny pracy, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.), należy:

- 1) kontrola utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy;
- 2) nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 3) prowadzenie postępowań w związku z podejrzeniami chorób zawodowych oraz wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia;
- 4) nadzór nad bezpieczeństwem chemicznym, w tym:
 - przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2019 r., poz. 1225) obowiązków wynikających z tej ustawy oraz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;
 - przestrzeganiem, przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
 - przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej

w oparciu o ustawę z dnia 09.10.2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2231);

- 5) kontrola realizacji przez kontrolowane podmioty obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r., poz. 833);
- 6) kontrola zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Ad.1)

Pracodawcy są zobowiązani do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Stwierdzone podczas przeprowadzonych kontroli uchybienia dotyczyły:

w zakresie pomieszczeń sanitarno – higienicznych (brak odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń (ściany, podłogi, itp.) - 5 przypadków, brak odpowiedniego wyposażenia szatni - 1 przypadek, brak szatni - 1 przypadek, brak umywalni – 1 przypadek);

w zakresie pomieszczeń pracy (brak odpowiedniego stanu higienicznego i technicznego ścian, sufitów i podłóg - 3 przypadki).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 3 decyzje nakazujące poprawę stanu higienicznego i/lub technicznego pomieszczeń pracy i/lub pomieszczeń sanitarno-higienicznych lub zapewnienie odpowiednich pomieszczeń sanitarno-higienicznych albo ich wyposażenie.

Ad. 2)

Pracodawcy zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy, są zobowiązani do dokonywania badań i pomiarów tych czynników. W 6 zakładach pracy stwierdzono brak lub brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia a w 3 zakładach stwierdzono brak lub nieprawidłowo prowadzone karty i rejestry czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

Czynnikami szkodliwymi (stężenia/natężenia powyżej NDS/NDN) były: hałas, pyły niesklasyfikowane ze względu na toksyczność, pyły organiczne pochodzenia zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłów drewna oraz mąki.

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe przedstawia poniższa tabela.

Liczba narażonych na czynniki szkodliwe (stężenia/ natężenia powyżej NDS /NDN) i liczba zakładów, w których występowały przekroczenia NDS/NDN (wg stanu na koniec roku 2019)

Czynnik szkodliwy	2019 r.	
	Liczba zakładów	Liczba narażonych pracowników
Hałas	7	102
Pyły niesklasyfikowane ze względu na toksyczność (frakcja wdychalna)	1	1
Pyły organiczne pochodzenia zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłów drewna oraz mąki	1	12
Ogólna liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDS/NDN czynników szkodliwych dla zdrowia/liczba zakładów	115/9	

W ramach sprawowanego nadzoru w 2019 r. wydano 4 decyzje zobowiązujące 4 pracodawców do poprawy warunków zdrowotnych środowiska pracy poprzez obniżenie stwierdzonych pomiarami przekroczeń NDN w zakresie natężenia dźwięku i NDS w zakresie stężenia pyłów (niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność, organicznych pochodzenia

zwierzęcego i roślinnego z wyjątkiem pyłów drewna i mąki) do wartości co najmniej obowiązujących normatywów higienicznych.

Pracownicy narażeni na ponadnormatywne natężenie dźwięku stanowią od lat najliczniejszą grupę zatrudnionych w środowisku pracy ze stwierdzonymi przekroczeniami normatywów higienicznych. Powodem braku możliwości obniżenia natężenia dźwięku w środowisku pracy jest głównie specyfika produkcji np. obróbka plastyczna metali. W takich przypadkach na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. nr 157, poz. 1317) pracodawcy są zobowiązani do sporządzenia

i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno - technicznych zmierzających do jak najskuteczniejszego ograniczenia narażenia pracowników na hałas a w przypadku, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas nie jest możliwe za pomocą środków ochrony zbiorowej lub organizacji pracy, pracodawcy zobowiązani są udostępnić pracownikom właściwe i dostosowane do poziomu dźwięku środki ochrony indywidualnej oraz nadzorować prawidłowość ich stosowania. Poprawiono warunki pracy siedmiu pracownikom w czterech zakładach pracy poprzez obniżenie ponadnormatywnego natężenia dźwięku (modernizacja stanowisk pracy).

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym i w latach ubiegłych w obiektach na terenie Powiatu Siedleckiego stwierdzono, że występuje potencjalne narażenie 763 pracowników w 60 zakładach pracy, na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 1, 2 i/lub 3 grupy zagrożenia, nadzorowanych przez PSSE w Siedlcach oraz w 6 obiektach nadzorowanych przez WSSE w Warszawie. W 2019 r. w ww. zakresie, przez PSSE w Siedlcach, zostało skontrolowanych 6 zakładów (zatrudniających 141 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 2 grupy zagrożenia i/lub 33 pracowników narażonych na czynniki biologiczne 3 grupy zagrożenia).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w zakresie braku szkoleń dla pracowników, którzy mają kontakt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym. W związku z powyższym wystawiono decyzje zobowiązujące pracodawców do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z uwagi na klasyfikację, jako rakotwórczej, niskowrzącej benzyny niespecyfikowanej o nr CAS:86290-81-5, zawierającej benzen, powszechnie stosowanej w urządzeniach takich jak: kosiarki, podkaszarki, piły łańcuchowe, służących do pielęgnacji terenów zielonych, ścinania drzew i krzewów wzrosła liczba pracowników narażonych na ten czynnik chemiczny o działaniu rakotwórczym lub pracujących w kontakcie z tym czynnikiem. W 2019 r. w 32 zakładach na naszym terenie nadzorowanych przez PSSE w Siedlcach występował **kontakt i/lub narażenie na substancje, czynniki, procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym**. Przez pracowników PSSE w Siedlcach skontrolowanych zostało 5 zakładów zatrudniających 27 pracowników (8 kobiet i 19 mężczyzn) w narażeniu na substancje, mieszaniny, czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku, przeprowadzono 7 kontroli, wydano 3 decyzje, które dotyczyły:

- założenia rejestru prac narażających pracowników na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 3 przypadki;

- założenia rejestru pracowników narażonych na czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym - 3 przypadki;
- poinformowania pracowników o narażeniu oraz zapewnienia szkoleń w związku z narażeniem na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych – 3 przypadki;
- złożenia do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach i procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym - 3 przypadki.

Ad. 3)

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2011-2019, w zakładach pracy i u rolników indywidualnych

Jednostka chorobowa	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym – poz. 15 wykazu chorób zawodowych	1	-	-	-	-	-	-	2	4
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywoływane sposobem wykonywania pracy - poz. 20 wykazu chorób zawodowych	-	1	2	1	-	-	-	1	2
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem - wykonywania pracy poz. 19 wykazu chorób zawodowych	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- poz. 26 wykazu chorób zawodowych	12 (boreliozy)	14 (boreliozy)	16 (boreliozy)	15 (boreliozy)	17 (boreliozy)	21 (boreliozy)	13 (boreliozy)	11 (boreliozy)	21 (20 borelioza + 1 kleszczowe zapalenie mózgu)
Uszkodzenia słuchu wywołane działaniem hałasu - poz. 21 wykazu chorób zawodowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych- poz. 7 wykazu chorób zawodowych	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Astma oskrzelowa poz. 6 wykazu chorób zawodowych	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym poz. 14 wykazu chorób zawodowych	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Alergiczny nieżyt nosa poz. 12 wykazu chorób zawodowych	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Razem	14	17	20	18	17	22	14	15	27

Obserwowana jest zwiększająca się liczba stwierdzanych przypadków boreliozy, dotyczą one przede wszystkim rolników indywidualnych (w 2017 r. 13, w 2018r. 11 a w 2019 r. aż 20 przypadków). Spowodowane jest to specyfiką środowiska pracy rolnika oraz faktem, iż tereny wschodnie Polski zaliczane są do terenów endemicznego występowania kleszczy w tym zakażonych krętkiem *Borrelia burgdorferi*. Zdarzają się przypadki występowania chorób z poz. 20 wykazu chorób zawodowych, czyli chorób wywołanych sposobem wykonywania pracy, (w 2019 r. dwa przypadki). Osoby prowadzące własną działalność rolniczą nie są objęte nadzorem higieny pracy w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy. W 2019 r. w grupie zawodowej nauczycieli stwierdzono cztery choroby zawodowe: przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym - poz. 15 wykazu chorób zawodowych.

Ad. 4)

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem chemicznym w roku 2019 przeprowadzono ogółem 26 kontroli (skontrolowano 1 producenta, 1 dalszego użytkownika - formulatora mieszanin chemicznych, 2 dystrybutorów, 22 stosujących substancje i/lub mieszaniny chemiczne). Wystawiono 5 decyzji dot. substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie. W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- w zakresie stosowania: brak spisu/nieaktualny spis stosowanych substancji/mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie - 3 przypadki, brak wymaganych/ brak aktualnych kart charakterystyk dla stosowanych substancji/mieszanin chemicznych - 2 przypadki, brak instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu środków chemicznych w magazynie - 2 przypadki, nie zapewniono instrukcji bhp dot. postępowania z chemikaliami, uwzględniającej informacje zawarte w kartach charakterystyki – 3 przypadki; nie zapewniono bezpiecznego sposobu przelewania produktów chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie – 1 przypadek.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2018 r., poz. 2231) Państwowa Inspekcja Sanitarna jest podmiotem obowiązany do zgłaszania przypadków podejrzenia lub stwierdzenia zatrucia chemicznym produktem biobójczym do odpowiednich ośrodków toksykologicznych odpowiedzialnych za kontrolę zatruc produktami biobójczymi. W 2019 r. takie sytuacje nie miały miejsca. Niemniej jednak podczas kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu i/lub stosujących produkty biobójcze zwracamy szczególną uwagę na prawidłowe oznakowanie produktów, aby w obrocie obecne były wyłącznie produkty w oryginalnych opakowaniach, prawidłowo oznakowanych i posiadające pozwolenie na wprowadzenie do obrotu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorów narkotyków:

- kategorii 2 (bezwodnik octowy, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna, nadmanganian potasu i ich sole);
- kategorii 3 (kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton, keton metylowo - etylowy i ich sole z wyjątkiem soli kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego);

obowiązków wynikających z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenia (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych,
- rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi.;
- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) Nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005.

W roku 2019 przeprowadzono 1 kontrolę zakładu stosującego prekursorzy narkotyków. Uchybień w zakresie nadzoru nad prekursorami narkotyków nie stwierdzono.

Ad.5)

Realizując zadania dot. nadzoru nad spełnieniem przez kontrolowane podmioty obowiązków o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne w 2019 r. przeprowadzono 2 kontrole obiektów prowadzących działalność w zakresie sprzedaży, magazynowania i/lub przeladunku paliw ciekłych. Nie stwierdzono nieprawidłowości dot. obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3, 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne tj. posiadania koncesji, wpisu do rejestru podmiotów przywożących, zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych.

Ad.6)

W 2019 roku na naszym terenie nie stwierdziliśmy stacjonarnych punktów handlu środkami zastępczymi. Nie odnotowano również innych form wprowadzania do obrotu tych środków.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty zajmujące/mogące zajmować się tematyką w zakresie podejrzeń zatruc środkówami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, narkotykami, lekami jak i zgonów, których przyczyną mogło być albo było takie zatrucie są zobowiązane zgłaszać państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wszystkie przypadki podejrzeń zatruc środkami zastępczymi. W roku 2019 ww. podmioty nie zgłosiły żadnych przypadków podejrzeń zatruc/zgonów tymi substancjami.

PPIS w Siedlcach, w lutym 2020 r., od Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, 00-875 Warszawa, ul Żelazna 79, otrzymał dane przekazane przez Zakład Medycyny Sądowej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dot. zgonu mieszkańca naszego powiatu (mężczyzna, lat 27), zaistniałego w dniu 05.10.2019 r. PPIS w Siedlcach wystąpił do Prokuratury Rejonowej w Siedlcach o przekazanie dodatkowych danych w przedmiotowej sprawie. W odpowiedzi na wystosowane pismo uzyskał informację, że obecnie nie jest możliwe podanie przyczyny zgonu, gdyż postępowanie jest w toku, brak jest wyników sekcji zwłok i badań toksykologicznych. Dlatego też nie można stwierdzić, czy zgon spowodowany był użyciem substancji psychoaktywnych.

PPIS w Siedlcach w 65 zakładach pracy, zlokalizowanych w mieście Siedlce i w powiecie siedleckim, zatrudniających 2243 pracowników, przedstawicielom tych zakładów udzielił instruktażu i poradnictwa w zakresie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz przekazał materiały informacyjne w formie ulotek, nalepek.

Ocena:

Stan sanitarno - higieniczny nadzorowanych obiektów należy ocenić jako dobry. Zgodnie z wytycznymi, szczególnym nadzorem m.in. pod kątem zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych objęte są zakłady z terenu powiatu siedleckiego, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych oraz te, w których w środowisku pracy występują substancje i ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Rolnicy indywidualni, z uwagi na prowadzenie własnej działalności rolniczej, nie podlegają kontroli inspekcji sanitarnej pod kątem warunków zdrowotnych środowiska pracy i bezpieczeństwa chemicznego. Pracują w środowisku, w którym występują szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne (głównie kontakt z kleszczami, które są wektorem przenoszącym boreliozę i kleszczowe zapalenie opon mózgowych), czynniki chemiczne (nawozy sztuczne, środki ochrony roślin), czynniki fizyczne, które wywołują stwierdzane coraz powszechniej choroby zawodowe, z dominującą chorobą wymienioną w poz. 26 wykazu chorób zawodowych: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza).

Z roku na rok obserwowany jest na naszym terenie wzrost zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych a tym samym ilość prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2019 rok z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu siedleckiego, w zakresie higieny dzieci i młodzieży ukierunkowana była na działania zmierzające do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych, które umożliwiają zachowanie lub przywracanie optymalnych warunkach pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych.

W 2019 r. pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży obejmowali swoim nadzorem 72 stałe placówki nauczania i wychowania oraz 10 placówek sezonowych (letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży).

Ogółem w placówkach tych przeprowadzono 59 kontroli sanitarnych.

W ramach bieżącego nadzoru dokonano:

- oceny stanu sanitarnego we wszystkich kontrolowanych obiektach,
- oceny warunków zdrowotnych w 40 pracowniach komputerowych,
- oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w 5 pracowniach szkolnych,

Ponadto w roku sprawozdawczym wykonano następujące prace problemowe:

1. Dokonano oceny posiadania certyfikatów przez placówki na meble i sprzęt sportowy. W wyniku oceny należy stwierdzić, że sukcesywnie zwiększa się odsetek mebli i sprzętu sportowego z certyfikatami.
2. W ramach przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2019/2020 skontrolowano ogółem 7 placówek szkolnych, w tym: 1 szkołę podstawową oraz 6 zespołów szkół. Stwierdzono, że oceniane placówki były przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego.
3. Przekazano do Oddz. Lab. PSSE w Siedlcach liczbowy plan badań z zakresu epidemiologii w kierunku Salmonella Shigella w roku 2019. Badaniami z nadzoru zostali objęci uczniowie kształcący się do prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.

4. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w miesiącu październiku 2019 roku przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanej z terenu powiatu szkole podstawowej.

Badania przeprowadzono ogółem wśród 208 uczniów (92,85% ogółu uczniów) w dwóch klasach z każdego rocznika w 13 oddziałach, co stanowi 92,8 % oddziałów klasowych w badanej szkole.

Optymalną, tj. 10% normę obciążenia ciała dziecka wagą tornistra uzyskało 90 uczniów, co stanowiło 43,2 %, 87 uczniów uzyskało normę wysoką do 15% wagi ciała, co stanowi 41,8 %. Natomiast 31 uczniów posiadało tornistry/plecaki z wagą powyżej 15% masy ciała, co stanowi 15 % badanych uczniów.

W trakcie realizowanych pomiarów prowadzono rozmowy z uczniami oraz obecnymi nauczycielami na temat profilaktyki wad postawy, w tym zbyt ciężkich tornistrów, możliwości pozostawiania w placówce przyborów szkolnych oraz przynoszenia do szkoły zbędnych rzeczy.

Z roku na rok stan techniczny placówek nauczania i wychowania ulega poprawie. W wielu placówkach przeprowadzono remonty bieżące obejmujące swym zakresem: malowanie pomieszczeń, wymianę wykładzin podłogowych i podłóg, częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji centralnego ogrzewania oraz instalacji elektrycznej, remont sanitariatów, naprawę dachu, wymianę lub naprawę ogrodzenia.

Remonty generalne przeprowadzono w 3 skontrolowanych placówkach:

- w Zespole Oświatowym w Suchożebach - kapitalny remont sali gimnastycznej, sanitariatów dla uczniów oraz rozpoczęto modernizację bloku żywieniowego,
- w Zespole Oświatowym w Mokobodach dokonano remontu hali sportowej oraz części korytarza. Ponadto zagospodarowano teren wokół budynku,
- w Szkole Podstawowej w Pruszyńcu wykonano termomodernizację budynku - ocieplono ściany, wymieniono część dachu oraz okna, instalację centralnego ogrzewania łącznie z wymianą grzejników i kotła co, wyremontowano salę gimnastyczną wraz z wymianą podłogi, we wszystkich pomieszczeniach wymieniono punkty świetlne na nowe, odnowiono 6 sal lekcyjnych i część korytarza.

Ponadto w Zespole Oświatowym w Nowych Iganiach rozbudowano budynek przedszkola o dodatkowe sale zajęć, pomieszczenia pomocnicze i zaplecze sanitarne, natomiast w budynku Szkoły Podstawowej w Krześlinie wykonano kuchnię cateringową z jadalnią.

W roku sprawozdawczym utworzono 4 nowe place zabaw dla dzieci z 1 żłobka („Bajkowa Wyspa ” w Pruszyńcu), 1 przedszkola („Bajkowa Wyspa ” w Pruszyńcu) i 2 zespołów szkół (w Białkach i Strzale) oraz 4 nowe boiska przy 2 szkołach podstawowych (w Pruszyńcu i Zbuczynie) i 2 zespołach szkół (w Stoku Lackim i Nowych Iganiach).

Na koniec 2019 roku podobnie jak w roku ubiegłym nie odnotowano placówek o złym stanie sanitarno-higienicznym. Nie było również placówek o złym stanie technicznym.

Na terenie powiatu siedleckiego wśród obiektów skontrolowanych w 22 stwierdzono brak podłączeń do sieci kanalizacyjnej, w tym w 7 z własną oczyszczalnią ścieków. Sytuacja w tym zakresie sukcesywnie ulega pozytywnym zmianom (coraz więcej budynków zostaje podłączonych do kanalizacji gminnej/ wiejskiej).

Wszystkie obiekty posiadają instalację wodociągową, wszystkie zapewniają bieżącą ciepłą wodę do mycia rąk przez cały rok szkolny. Urządzenia sanitarne są sprawne, studzienki kanalizacyjne właściwie zabezpieczone.

Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej stwierdzono w przedszkolu przy Zespole Oświatowo-Wychowawczym Szkół w Białkach, ze względu na ponadnormatywną liczbę dzieci przypadającą na jedno urządzenie ustępowe. W porównaniu do roku ubiegłego sytuacja w tym zakresie uległa poprawie ze względu na zmniejszoną liczbę dzieci w placówkach.

Zaopatrzenie placówek nauczania i wychowania w środki czystości jest na ogół wystarczające, natomiast nie we wszystkich placówkach pomieszczenia sanitarne zaopatrzone były w ręczniki jednorazowego użytku/suszarki do rąk.

Związek z warunkami zdrowotnymi ma także organizacja procesu nauczania, zwłaszcza planowanie nauki w ramach tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych.

Higieniczną ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 24 szkołach analizując tygodniowe rozkłady zajęć w 250 oddziałach. Nieprawidłowości w ocenianych rozkładach stwierdzono w 4 szkołach (24 oddziałach), wynikały one między innymi z konieczności prowadzenia zajęć w systemie dwuzmianowym oraz dostosowania zajęć (szczególnie w małych szkołach) do nauczycieli uczących w dwu i więcej placówkach.

Istotny wpływ na prawidłową postawę i zdrowie przedszkolaka/ucznia mają także meble edukacyjne (stoliki i krzesła) dostosowane do zasad ergonomii. W roku sprawozdawczym ocenie dostosowania mebli poddano 84 stanowiska przedszkolne/szkolne w 5 oddziałach w 5 placówkach (1 przedszkolu, 2 szkołach podstawowych, 2 zespołach szkół). Stwierdzono, że z mebli niedostosowanych korzystało 22 dzieci z 2 oddziałów w 2 placówkach.

W obiektach szkolnych ocenę przeprowadzono w oddz. „0” oraz klasach I-III. Natomiast w pozostałych klasach szkoły podstawowej najczęściej stosowany jest gabinetowy system nauczania, który powoduje występowanie trudności w dostosowaniu mebli do wzrostu uczniów, gdyż z tej samej sali korzystają uczniowie o różnym wieku i wzroście.

W celu poprawy stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania wystosowano 6 wystąpień pokontrolnych dotyczących:

- stanu sanitarno - technicznego placówek,
- ponadnormatywnej liczby przedszkolaków przypadających na jedno urządzenie ustępowe,
- braku certyfikatów na meble,
- nieprawidłowości w ocenianych rozkładach zajęć lekcyjnych.

Ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia jest jego aktywność fizyczna. Wywiera ona hartujący wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydolność psychofizyczną młodego człowieka. Dlatego nie bez znaczenia są warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Brak takich warunków odnotowano w Szkole Podstawowej w Dąbrówce Stanach (obecnie prowadzona jest rozbudowa szkoły o blok sportowy, stołówkę, 5 sal lekcyjnych i inne pomieszczenia). W szkołach, które nie posiadają sal gimnastycznych lub zastępczych, zajęcia wychowania fizycznego prowadzone są na korytarzu lub boisku szkolnym.

W placówkach posiadających zaplecze bloku wychowania fizycznego, z działającymi natryskownikami, uczniowie po lekcjach wychowania fizycznego nie korzystali z kąpeli. Funkcjonujące natryski wykorzystywane są zazwyczaj po dodatkowych, pozalekcyjnych zajęciach sportowych.

W ramach sprawowanego nadzoru nad akcją zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że ze zorganizowanej formy wypoczynku w 2019 r. skorzystało 287 dzieci i młodzieży w 4 skontrolowanych turnusach (w roku 2018 w 5 skontrolowanych turnusach wypoczywało 156 dzieci i młodzieży).

Stan sanitarny w placówkach zimowego i letniego wypoczynku był zadowalający, organizatorzy stworzyli prawidłowe warunki pobytu dzieci i młodzieży. Akcja zimowego i letniego wypoczynku przebiegała sprawnie bez większych zastrzeżeń. Jedynie organizator letniego wypoczynku nie spełnił odpowiednich wymagań przy sporządzaniu posiłków. W związku z powyższym pracownik Sekcji HŻŻ i PU podjął działania zmierzające do uzyskania poprawy poprzez wyeliminowanie uchybień.

Nie odnotowano wypadków, urazów, zatruc pokarmowych oraz problemów z wszawicą.

Oceniając warunki zdrowotne zakładów nauczania i wychowania należy stwierdzić sukcesywną poprawę stanu sanitarno-higienicznego jak również warunków higieny procesu nauczania.

Warunki techniczne obiektów również ulegają poprawie poprzez prowadzone remonty bieżące i generalne, rozbudowę placówek, budowę nowych boisk i placów zabaw. Dokonano również w wielu placówkach wymiany starych, zniszczonych mebli na nowe.

Odnotowano również korzystne zmiany w planowaniu tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, które jeśli będą właściwe mogą znacznie poprawić sytuację ucznia w szkole.

W roku sprawozdawczym szczególnie nacisk położono na zapewnienie odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania, w tym wyposażenia pomieszczeń sanitarnych w mydło w dozownikach, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy oraz poprawę stanu technicznego, w tym wyposażenia placówek w sprzęt i meble. Ponadto szczególną uwagę zwrócono na problem zapewnienia uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach oraz obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Nadal jednak napotykaemy na różne problemy/sytuacje wymagające dalszych działań.

Problem wszawicy na terenie działalności PSSE występuje w dalszym ciągu, choć w mniejszym stopniu niż w latach poprzednich (w 2017 r. – 10 przypadków, w 2018 r. – 6 przypadków). W roku sprawozdawczym odnotowano 5 potwierdzonych przypadków wszawicy wśród dzieci i młodzieży w 1 szkole podstawowej. W wyniku podjętych działań problem czystości głów był w miarę szybko likwidowany.

Innym problemem jest zapewnienie w placówkach oświatowo-wychowawczych opieki medycznej i pomocy przedlekarskiej.

W dalszym ciągu stwierdza się niedostatek pomieszczeń do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, często zajęcia z kultury fizycznej odbywają się na korytarzach lub w salach lekcyjnych.

W wielu placówkach daje się zauważyć brak wystarczających środków finansowych na remonty bieżące i modernizację budynków.

Nadal nie wszystkie placówki zapewniają dostateczną ilość ręczników jednorazowego użytku.

Pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży udzielają informacji oraz instruktażu na tematy dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych, higieny procesu nauczania, postępowania w przypadku wystąpienia wszawicy, uruchamiania nowych placówek, opiniowania (wydano 5 opinii i 3 decyzje o warunkach bezpieczeństwa i higieny), przygotowania placówek sezonowych do wypoczynku dzieci i młodzieży.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2019 rok z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

W myśl art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. (Dz.U. z 2019 r. poz.59 z późn. zm.) Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowała w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Ministerstwa Zdrowia. Praca na rzecz środowiska lokalnego skupia się w szczególności na szkoleniu edukatorów w programach proponowanych przez Inspekcję Sanitarną, doradztwie metodyczno-merytorycznym osobom będącym edukatorami, współorganizacji, bądź organizacji imprez, ściśle związanych z informacją i edukacją społeczeństwa w kontekście zdrowia. Ważną i obszerną zadaniowo w działalności Sekcji jest profilaktyka antytytoniowa. Zgodnie z aktualnymi celami i strategiami w zdrowiu publicznym, w tym mocno akcentowanym dążeniem do naturalnej eradykacji nałogu tytoniowego, wdrażamy działania zapobiegające paleniu u najmłodszych. Realizacja programów profilaktyki antytytoniowej dla dzieci i młodzieży wpisuje się w te cele. Inspekcja Sanitarna ma aż cztery propozycje dla środowiska dzieci i młodzieży, wszystkie są realizowane w naszym powiecie: *Czyste Powietrze Wokół Nas*, *Nie pal przy mnie, proszę*, *Znajdź właściwe rozwiązanie* oraz *Bieg po zdrowie* (programy realizowały 24 placówki szkolne i przedszkolne, przededukowano łącznie 1140 uczniów oraz ich rodziców, którzy w każdym z programów są również adresatem działań).

Elementem profilaktyki antytytoniowej jest również monitoring stosowania zapisów ustawy antytytoniowej, prowadzony przez wszystkie sekcje nadzoru. Pracownicy w trakcie kontroli obiektów sprawdzają prawidłowość stosowania zapisów ustawy antytytoniowej oraz tam, gdzie zachodzi taka potrzeba, informują o konieczności eksponowania znaków zakazu palenia, z uwzględnieniem e-papierosów. W 2019 roku te czynności były wykonywane podczas 738 kontroli. Nie zgłoszono zastrzeżeń w tym zakresie.

W dalszym ciągu duży nacisk kładzie się na realizację programu profilaktyki otyłości wśród dzieci i młodzieży pod nazwą *Trzymaj Formę*. Elementy tego programu-edukacja konsumencka, czytanie etykiet i nauka zdrowego odżywiania są podwaliną pod przyszłe zachowania prozdrowotne dzieci jako dorosłych ludzi. Mimo wieloletniej realizacji, program cieszy się niesłabnącym powodzeniem, zgłasza się wiele szkół, chętnych do edukacji. Potrzeba przekazywania wiedzy w tym zakresie wynika ze zwiększającej się liczby dzieci z nadwagą i otyłością. W 2019 r. realizowano XIII. edycję przedsięwzięcia, do projektu włączyło się 18 szkół podstawowych z terenu powiatu /przededukowano 1480 uczniów i rodziców/.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu na wiedzę, niezbędną w edukacji w zakresie profilaktyki tzw. „dopalaczy”, w 2019 r. Sekcja OZiPZ przygotowała filmy, prezentacje multimedialne oraz wystawy, jako wsparcie dla osób przekazujących wiedzę w tym zakresie w placówkach oświatowo-wychowawczych (skorzystało 12 placówek powiatowych).

Realizacja Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS była prowadzona poprzez kampanię medialną *Mam czas rozmawiać*. Materiały kampanijne trafiły do 40 placówek, w większości były to placówki śl.zdrowia. Udzielono 34 porad edukacyjnych. Profilaktykę zakażeń wirusem HIV bardzo aktywnie realizują w powiecie zarówno placówki oświatowo-wychowawcze, jak i placówki służby zdrowia (11 placówek oświatowo-wychowawczych oraz 9 placówek podmiotów leczniczych). Liczba odbiorców działań podejmowanych przez PSSE w 2019 r. - 3740 osób.

Jednym z ciekawszych w formie działań edukacyjnych Inspekcji Sanitarnej, rozpoznawalnych w środowisku, jest Siedlecki Festiwal Piosenki o Zdrowiu. Jest on organizowany przez PSSE w Siedlcach zarówno dla powiatu siedleckiego, jak i całego Mazowsza /edycja wojewódzka/. W 2019 roku w etapie powiatowym XXIX. Festiwalu 30% uczestników reprezentowało placówki przedszkolne i szkolne z powiatu (jury przyznało placówkom powiatowym 4 nagrody).

Cyklicznie co dwa lata organizowana jest w PSSE w Siedlcach wystawa grzybów. W 2019 r. połączono inaugurację wystawy z zaakcentowaniem obchodów 100-lecia niepodległości Polski oraz 100-lecia służb sanitarnych w Polsce. W trakcie trwania wystawy odbyło się 39 spotkań edukacyjnych. Przeedukowano 1050 osób, w tym 164 osoby dorosłe. Zwiększa się liczba odbiorców wystaw opracowywanych i wykonywanych w PSSE – obecnie mamy 53 instytucje współpracujące, które posiadają możliwości ekspozycyjne. Są to placówki służby zdrowia, oświatowo-wychowawcze, inne placówki użyteczności publicznej, zainteresowane profilaktyką i promocją Zdrowia (w powiecie systematycznie z wystaw PSSE korzysta 14 placówek). W zeszłym roku opracowano 3 nowe wystawy, których tematyka nawiązuje do bieżącego zapotrzebowania z obszaru profilaktyki zdrowotnej i sytuacji epidemiologicznej: *Udar i zawał, Odra-czy to tylko choroba wieku dziecięcego?, Czy to przypadkiem nie alergią?*. Łącznie dysponujemy w chwili obecnej 58 tytułami o różnej tematyce i 94 egzemplarzami do wypożyczenia.

Ważnym aspektem współpracy Sekcji OZiPZ z placówkami oświatowo-wychowawczymi jest monitoring programów edukacyjnych w wizytowanych szkołach, podlegających nadzorowi PSSE w Siedlcach. Polega on na kontaktach bezpośrednich z dyrektorami i edukatorami w placówkach. Na bieżąco omawia się przebieg realizacji programów, jak również potrzeby placówek w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia, różnicując te potrzeby indywidualnie. W 2019 roku pracownicy Sekcji OZiPZ dokonali w placówkach powiatowych 15 ocen realizacji programów edukacyjnych, proponowanych przez Inspekcję Sanitarną.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego za 2019 rok z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2019 r. realizował zadania z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikające z:

- ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2019 r., poz. 59 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo Budowlane* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach w 2019 r. w ramach zadań, realizowanych przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, a wynikających z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.), w postępowaniu dotyczącym strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wydał:

- a. 7 opinii sanitarnych określających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b. 5 opinii sanitarnych, dotyczących uzgodnienia projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- c. 2 pisma uzgadniające odstępianie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wszystkie projekty dokumentów planistycznych objętych strategiczną oceną oddziaływania na środowisko analizowane w 2019 roku w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, opierały się na zapisach wskazanych w rozdziale 1 działu IV ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.) i były zgodne z zapisami niniejszej ustawy.

Wśród analizowanej w roku 2019 dokumentacji, będącej przedmiotem opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, można stwierdzić, że większość z nich zawierała ustalenia w zakresie ochrony środowiska, odnosząc się w sposób szczególnie do wskazania aspektów mających na celu ochronę akustyczną terenów zabudowy chronionej. Analizowane zapisy planów w zakresie ochrony akustycznej przedstawiały konkretne rozwiązania, które w ocenie autorów dokumentacji planistycznych pozwolą na zabezpieczenie terenów mieszkaniowych przed ewentualnymi uciążliwościami, będącymi

efektami funkcjonowania w sąsiedztwie terenów usługowych bądź produkcyjnych. Wszystkie uwarunkowania i obostrzenia przedstawione w opiniowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opierały się i były zgodne z zapisami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r. nr 120 poz. 826).

Analizowane w 2019 roku miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w działach dotyczących zaopatrzenia omawianych terenów w dostęp do wody pitnej oraz sposobu odprowadzenia ścieków do publicznej sieci kanalizacyjnej, zawierały konkretne zapisy wskazujące na realizację niniejszych wymagań. W przedkładanych dokumentacjach zawarte były zapisy, w których wskazywano, że każdy obiekt musi zostać podłączony do publicznej sieci wodociągowej oraz publicznej sieci kanalizacji sanitarnej. Jednakże w gminach, w których wykonanie niniejszych sieci jest aktualnie planowane, a ich realizacja ma nastąpić w najbliższym czasie, wskazano, że do czasu powstania infrastruktury można korzystać z własnych ujęć wodnych i zbiorników na nieczystości ciekłe, pod warunkiem natychmiastowego podłączenia się do infrastruktury publicznej w momencie jej dopuszczenia do użytkowania. Poprzez postawienie takich warunków, gmina jest zobligowana do budowy nowych systemów sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej albo rozbudowy istniejących sieci, obejmując w ten sposób swym zasięgiem większe obszary gminne oraz zapewniając właściwe warunki sanitarne dla wszystkich mieszkańców gminy.

Natomiast wymagania w przedkładanych do zaopiniowania miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w kwestii dotyczącej zasad racjonalnej gospodarki odpadami są bardzo ubogie i sprowadzają się jedynie do zapisu, że „powstałe w gospodarstwach domowych odpady należy segregować zgodnie z obowiązującym regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie”.

W większości nowopowstających miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zwraca się szczególną uwagę na wyodrębnienie w analizowanym obszarze terenów przeznaczonych konkretnie pod lokalizację przedsięwzięć wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w *sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), a szczególnie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod realizację dużych ferm zwierzęcych czy innych dużych zakładów produkcyjnych.

Zapisy w zakresie zasad ochrony środowiska na terenach rolniczych zazwyczaj odnoszą się do ograniczeń wynikających z maksymalnej liczby zwierząt utrzymywanych na terenie fermy zwierzęcej, możliwości rozbudowy istniejących ferm z zakazem budowy nowych ferm zwierzęcych czy też z zakazem realizacji przedsięwzięć polegających na produkcji zwierzęcej z dopuszczeniem czynności związanych z uprawą terenów rolnych. Jednakże w przeważającej ilości powstających planów miejscowych tereny rolnicze dzielone są na tereny upraw rolnych, tereny produkcji zwierzęcej i innych. Taki podział pozwala dokładnie sprecyzować typ działalności prowadzonej na danym terenie.

W roku 2019 przeważająca większość opiniowanych projektów wprowadzających zmiany w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczyła bezpośrednio zmian mających wpływ na poszczególne komponenty ochrony środowiska

związane z warunkami życia człowieka. Głównymi powodami podjęcia przez organy procedury zmiany w obowiązujących planach miejscowych były wnioski ludności pokazujące niezadowolenie mieszkańców wynikające z obostrzeń i ograniczeń wskazanych w obowiązujących dokumentach planistycznych, które utrudniają im rozwój prowadzonych już działalności czy też rozpoczęcie nowych działalności. Jednakże w każdej z przedkładanych dokumentacji autorzy dokonywali szerokiej oceny wpływów planowanych do wprowadzenia zmian w stosunku do terenów chronionych, ze szczególną oceną wpływu na zdrowie i życie okolicznych mieszkańców.

Z ustawą o informacji o środowisku związane jest również postępowanie w sprawie procedury ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W postępowaniu tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 27 opinii sanitarnych, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 20 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 10 opinii negatywnych,
- 73 pisma wyrażające stanowisko.

Na etapie zapytania o zakres raportu analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- sieci kanalizacyjnych,
- układu kogeneracji,
- instalacji do magazynowania gazu propan – butan na terenie fermy drobiu,
- instalacji gazowej na cele grzewcze,
- stacji regazyfikacji LNG,
- farm fotowoltaicznych,
- fermy królików,
- ferm drobiu (brojlerów kurzych),
- ferm drobiu (brojlerów indyckich),
- budynków inwentarskich (obory),
- budynków inwentarskich (chlewnie),
- zakładu mięsnego,
- dróg o różnych kategoriach (powiatowe, gminne itp.),
- tłoczni olejów jadalnych,
- sklepu i hurtowni,
- budynków magazynowych,
- zakładu produkcji podkładów pod uprawę pieczarek,
- zakładów wytwórni pasz,
- zespołu budynków magazynowo – usługowo – produkcyjnych,
- punktów zbierania odpadów żelaznych i nieżelaznych,
- zakupu maszyn rolniczych,
- stawów ziemnych,
- eksploatacji i wydobywania kopaliny.

Przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach analizowane przedsięwzięcia obejmowały budowę, przebudowę lub rozbudowę:

- ferm drobiu (brojlerów kurzych),
- ferm drobiu (brojlerów indyjskich),
- ferm drobiu (kur niosek),
- fermy króliczej,
- składowiska odpadów.

Dokonując porównania ilości postępowań prowadzonych w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko przeważającą liczbę stanowiły przedsięwzięcia zaliczane do § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), tj. określone, jako przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród tej kategorii przedsięwzięć nie zaobserwowano dominacji jakiegokolwiek rodzaju inwestycji. Przedsięwzięcia były zróżnicowane oraz obejmowały szeroki zakres możliwych do realizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie wpływać na jakość środowiska.

Wśród przedsięwzięć zaliczanych do § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), podobnie jak w latach ubiegłych dominowały inwestycje polegające na chowie zwierząt. Jednakże w grupie ferm zwierzęcych większość stanowiły gospodarstwa zajmujące się chowem brojlerów kurzych, w których skład wchodziły duże fermy drobiu obejmujące od kilku do kilkunastu obiektów inwentarskich połączonych ze sobą technologicznie.

Wśród analizowanych w 2019 r. przez komórkę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego postępowań środowiskowych występowały takie, które zlokalizowane były na terenach objętych zapisami miejscowych planów oraz takie, które nie posiadały aktualnych dokumentów planistycznych, a ich postępowanie toczyło się w oparciu o zapisy art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.) tj. przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy.

W postępowaniach, w których rozpatrywany obszar posiadał uchwalony plan miejscowy, organ Inspekcji Sanitarnej analizował jego zapisy, stwierdzając w ten sposób ewentualną możliwość realizacji danej inwestycji na proponowanym przez Wnioskodawcę terenie. W większości przypadków zaplanowane przeznaczenie obszaru było zgodne z założeniami planu i spełniało obostrzenia, które były zawarte w treści analizowanego planu.

Jednakże w roku 2019 zdarzyły się sytuacje, w których lokalizacje planowanych inwestycji były niezgodne z zapisami miejscowych planów, co zostało zauważone przez organ Inspekcji Sanitarnej i przedstawione w stosownym piśmie. Przypadki te były związane głównie z rozbudową istniejących ferm zwierzęcych, powstałych najprawdopodobniej jeszcze przed uchwaleniem planu miejscowego.

Na obszarze powiatu siedleckiego przeważająca liczba gmin posiada już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany te w większości przypadków wyznaczają konkretne obszary przeznaczone pod dany typ działalności. Zauważalna jest tendencja do

wyznaczania obszarów przeznaczonych konkretnie pod produkcję zwierzęcą czy produkcyjną. Dzięki takiemu postępowaniu gmina w sposób dokładny określa miejsce lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska, w tym życia i zdrowia ludzi, zapewniając w ten sposób skuteczną ochronę terenów mieszkaniowych. W związku z powyższym lokalizacja przedsięwzięcia oddziałującego na środowisko na terenach objętych zapisami planu jest przemyślana oraz oczywista.

Odwrotną sytuację można zaobserwować w gminach, które nie posiadają dokumentacji planistycznych. Inwestycje uciążliwe lokalizowane są w bliskich odległościach od pojedynczej zabudowy chronionej czy też zwartej zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na łatwiejszy dostęp planowanej inwestycji do mediów tj. prądu, wody i kanalizacji. Takie inwestycje najczęściej są powodem powstawania konfliktów społecznych, a zajęcie stanowiska przez organ Inspekcji Sanitarnej jest bardzo utrudnione i problematyczne.

Przedkładane w procedurze postępowań środowiskowych dokumentacje, w każdym z przypadków zawierały obliczenia dotyczące analizy oddziaływania na środowisko wywołanych poprzez hałas, emisję substancji szkodliwych oraz procesy odorotwórcze (złowne) itp.

Z obserwacji wpływającej do organu dokumentacji można wywnioskować, że autorzy raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko podchodzą do obowiązku oceny możliwości wystąpienia konfliktu społecznego związanego z realizacją inwestycji w sposób powierzchowny oraz mało wnikliwy. W każdym z przypadków analiza konfliktów społecznych opierała się głównie na stwierdzeniu, że jeżeli przedstawiona w raporcie analiza uciążliwości nie wykazała negatywnego wpływu na tereny sąsiednie, to konflikty oraz sprzeciwy ludności nie powinny się pojawić. A jeśli do nich dojdzie będzie to skutek zazdrości sąsiedzkiej oraz sposobu na eliminację konkurencji itp. Tak przeprowadzana analiza konfliktów społecznych doprowadza do sytuacji, w których okoliczna ludność oraz bezpośrednie sąsiedztwo analizowanej inwestycji odczuwa, iż są pomijalni w postępowaniu administracyjnym i nikt nie liczy się z ich zdaniem oraz opinią. Dowodem na powyższe stwierdzenie są pisma osób wyrażających sprzeciw wobec lokalizacji planowanych przedsięwzięć w sąsiedztwie ich domów mieszkalnych, a których w roku 2019 było zdecydowanie więcej niż w latach ubiegłych.

Organ Inspekcji Sanitarnej w przypadku wystąpienia w trakcie prowadzonego postępowania protestów mieszkańców, za każdym razem zwraca się z prośbą do autora raportu, za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie, o odniesienie się do uwag podnoszonych przez skarżących oraz z zapytaniem, czy z uwagi na wystąpienie konfliktów społecznych odbyło się, bądź jest planowane spotkanie z lokalną społecznością w celu załagodzenia powstałego konfliktu. W większości przypadków odpowiedzią na powyższe jest analiza i komentarz do wniesionych przez protestujących uwag, natomiast o sposobach załagodzenia konfliktu, jakim mogą być rozmowy oraz spotkania z lokalną społecznością organ Inspekcji Sanitarnej nie jest informowany.

Największą grupę przedsięwzięć wywołujących negatywne reakcje społeczeństwa stanowiły ферmy zwierzęce. Głównymi poruszonymi problemami przedstawianymi w przesyłanych do organu protestach były wątpliwości związane z:

- powstawaniem odorów oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- sposobem zbycia powstającego w trakcie funkcjonowania gospodarstwa pomiotu,
- ograniczeniami dostępności mediów tj. wody i prądu dla innych użytkowników,
- uciążliwością związaną ze zwiększonym ruchem komunikacyjnym tj. transportem zwierząt, pomiotu, paszy itp.

Komórka sprawowała również zapobiegawczy nadzór sanitarny wynikający z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59) w związku z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 z późn. zm.), nad warunkami:

- higieny środowiska pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- sanitarno – higienicznymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne oraz inne obiekty budowlane użyteczności publicznej, przy wydawaniu opinii na etapie uzgodnień projektów budowlanych w/w przedsięwzięć, na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych, wydawania opinii dla potrzeb innego organu, oględzin obiektów, w których rozpoczynano działalność gospodarczą, a także na etapie udzielania odstępstw od warunków technicznych i BHP.

W grupie dotyczącej uzgodnień projektów budowlanych, koncepcji i technologii pomieszczeń Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał 8 opinii sanitarnych.

W roku 2019 w komórce Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego dokonywano uzgodnień dokumentacji projektowych w następujących branżach:

- zagospodarowania terenu,
- architektury,
- technologii,
- instalacji sanitarnych, głównie instalacji wentylacji mechanicznej.

W uzgadnianej dokumentacji projektowej dominowały obiekty takie jak:

- obiekty oświatowe tj. przedszkola, żłobki oraz szkoły,
- obiekty gastronomiczne.

Wśród uzgadnianych obiektów pojawiły się również:

- zakład produkcji pasz,
- stacja uzdatniania wody,
- studio makijażu permanentnego.

Na etapie dopuszczenia do użytkowania zrealizowanych obiektów budowlanych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach wydał:

- 33 opinie sanitarne o obiektach przekazywanych do użytkowania, w tym:
 - 5 opinii sanitarnych negatywnych, w których stwierdzono wykonanie obiektu niezgodnie z projektem budowlanym,

- 12 opinii sanitarnych z uwagami,
- 39 tzw. „cichych zgód”,
- 2 pisma dotyczące wycofania wniosku (dotyczy fermy drobiu oraz budynku piekarni).

W roku 2019 organ Inspekcji Sanitarnej dokonał oględzin następujących obiektów budowlanych:

- dyskoteka,
- rynek wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- budynek produkcyjno – magazynowy (obróbka szkła),
- budynek usługowo – mieszkalny,
- budynek laboratorium,
- budynek usługowy,
- zakład rozbioru i przetwórstwa mięsa,
- sala weselna,
- świetlice wiejskie,
- hala magazynowa,
- budynek zamieszkania zbiorowego na terenie zakładu produkcyjnego zajmującego się uprawą pieczarek,
- warsztat napraw sprzętu i maszyn rolniczych,
- obiekt bankowy,
- pomieszczenia wchodzące w skład przedszkola, będące wynikiem rozbudowy szkoły,
- budynek magazynowo – handlowy,
- budynek magazynowo – garażowy,
- budynek usługowo – magazynowy,
- obiekty oświatowe: przedszkola, żłobki, przedszkola wraz ze żłobkami,
- gabinet weterynaryjny,
- budynek usługowy (produkcja mebli),
- hurtownia spożywcza,
- budynek usługowy.

Pozostałe obiekty, zgłoszone do organu Inspekcji Sanitarnej w procedurze dopuszczenia do użytkowania, w stosunku do których zastosowano „milczącą zgodę” to:

- sieć wodociągowa,
- kanalizacja sanitarna,
- kanalizacja sanitarna deszczowa,
- drogi o różnej kategorii,
- targowisko,
- boisko do piłki nożnej wraz z bieżnią i szatnią dla zawodników,
- elektrownia słoneczna,
- rewitalizacja zbiornika wodnego,
- pieczarkarnia,
- myjnia automatyczna,

- sklep spożywczy,
- hala stalowa,
- budynek usługowo – mieszkalny,
- budynek mieszkalny,
- budynek garażowy,
- budynek gospodarczy,
- budynek inwentarski (obora),
- budynek inwentarski (chlewnia),
- zbiornik na gnojowicę.

Spośród wyżej wymienionych inwestycji ubiegających się w roku 2019 o uzyskanie decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania dominowały placówki oświatowe tj. żłobki, przedszkola, obiekty przedszkolne wraz ze żłobkami oraz sale lekcyjne w obiektach szkolnych. W roku 2019 komórka Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uczestniczyła w odbiorze:

- 2 budynków przeznaczonych na żłobek,
- 3 budynków przeznaczonych na przedszkole,
- 2 budynków przeznaczonych na przedszkole wraz ze żłobkiem,

Organ Inspekcji Sanitarnej w 5 przypadkach wydał opinię sanitarną, w której wyraził sprzeciw wobec dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, głównie z powodu wykonania inwestycji niezgodnie z przedłożoną oraz zatwierdzoną dokumentacją projektową. We wszystkich przypadkach Inwestor po otrzymaniu opinii negatywnej dokonywał zmian polegających na reorganizacji pomieszczeń doprowadzając budynek do rozkładu technologicznego pomieszczeń zgodnego z projektem budowlanym bądź dokonywał zmian w dokumentacji projektowej, które po uzgodnieniach z autorem projektu uznawane były za zmiany o charakterze nieistotnym w stosunku do zatwierdzonego projektu budowlanego. Następnie Inwestor zgłaszał się do organu Inspekcji Sanitarnej ponownie, gdzie następowało przeprowadzenie ponownych oględzin obiektu i wydanie opinii sanitarnej stwierdzającej zgodność wykonania obiektu z dokumentacją projektową.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Siedlcach, sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny nad warunkami sanitarno – higienicznymi, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane użyteczności publicznej, wydał 1 negatywną opinię sanitarną uznając, że pomieszczenia przeznaczone dla potrzeb hurtowni farmaceutycznej nie spełniają wymagań sanitarno – higienicznych.

Podsumowując omawiane powyżej zagadnienia dotyczące zadań komórki Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Siedlcach można stwierdzić, że rok 2019 był dla terenu powiatu siedleckiego rozwojowy. Powstało wiele nowych oraz różnorodnych obiektów, a wiele istniejących zakładów uległo rozbudowie bądź modernizacji. Z wpływających do organu dokumentów wynika również, że planowane jest powstanie w najbliższych latach wielu nowych obiektów usługowych, handlowych czy produkcyjnych, a także dużych ferm specjalizujących się produkcją zwierzęcą. Przekładane do organu dokumentacje w większości opracowywane są w sposób skrupulatny

i szeroki, analizując w ten sposób wszystkie aspekty mające wpływ na ochronę środowiska, w tym na zdrowie i życie ludzi. W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Siedlcach stan sanitarny na terenie powiatu siedleckiego utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie i można uznać go, jako dobry.